

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

Кафедра іноземної філології та перекладу

Кваліфікаційна робота магістра
на тему:

**ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ПЕРЕКЛАДІ З
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ (НА ОСНОВІ ТЕКСТІВ
АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕМАТИКИ)**

Студентки групи ФП 2-1м
факультету економіки та права
денної форми навчання
спеціальності 035 Філологія

**Законної
Альони Олексіївни**

Науковий керівник:
к. техн н., доц. Горідько М.Н.

Допущена до захисту
«___» _____ року

В.о. завідувача кафедри _____
ГОРІДЬКО
(підпис)

к. технічних наук, доц. Наталія

В.о. декана факультету
економіки та права _____
(підпис)

к. юридичних наук, доц. Олеся ЧЕБАН

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ЄКТС _____

Київ – 2025

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL TRANSPORT UNIVERSITY**

FACULTY OF ECONOMICS AND LAW

Department of Foreign Philology and Translation

**LEXICAL AND GRAMMATICAL TRANSFORMATIONS IN ENGLISH UKRAINIAN
TRANSLATION (BASED ON AUTOMOTIVE TEXTS)**

**Master's Paper by
ALONA ZAKONNOVA
Group PhT 2-1m**

Scientific Supervisor:
Horidko M.N.

Kyiv – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	7
1.1. Поняття та класифікація перекладацьких трансформацій.....	7
1.2. Лексичні трансформації у перекладі.....	14
1.3. Граматичні трансформації у перекладі.....	21
Висновки до розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У ПЕРЕКЛАДІ АВТОМОБІЛЬНИХ ТЕКСТІВ.....	29
2.1. Формування корпусу дослідження перекладу текстів автомобільної тематики.....	29
2.2. Особливості застосування лексичних трансформацій при перекладі текстів автомобільної тематики.....	31
2.3. Граматичні трансформації при перекладі текстів автомобільної тематики.....	39
2.4. Кількісно-статистичний аналіз результатів дослідження.....	48
Висновки до розділу 2.....	57
ВИСНОВКИ.....	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63
СПИСОК ДОВІДНИКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	64
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	66
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

Переклад у сучасному глобалізованому світі виступає одним із основних чинників забезпечення міжмовної та міжкультурної комунікації. Розвиток міжнародних контактів, інтеграція економік та зростання ролі інформаційних технологій зумовлюють потребу у високоякісному перекладі спеціалізованих текстів, зокрема технічної та професійної тематики. Особливе місце серед таких текстів посідають автомобільні, які відображають високий рівень технологічного розвитку, включають значну кількість термінологічних одиниць, аббревіатур та специфічних виразів, і тому вимагають від перекладача високої кваліфікації та досконалого володіння перекладацькими стратегіями.

Актуальність дослідження зумовлюється тим, що переклад автомобільних текстів посідає важливе місце в сучасній перекладацькій практиці, адже охоплює інструкції з експлуатації, технічні характеристики, маркетингові матеріали, науково-технічні статті та рекламні тексти. Вони мають не лише інформативну, а й практичну цінність для широкого кола користувачів – від інженерів і механіків до пересічних автовласників. Успішна передача змісту таких текстів потребує використання лексико-граматичних трансформацій, які дозволяють забезпечити точність і природність висловлювання, зберегти термінологічну відповідність та врахувати культурно-мовні особливості українського реципієнта. Незважаючи на значну кількість досліджень у галузі перекладознавства, питання системного аналізу лексико-граматичних трансформацій саме у перекладі текстів автомобільної тематики залишається недостатньо розробленим, що й визначає наукову новизну даної роботи.

Метою дослідження є з'ясування особливостей застосування лексико-граматичних трансформацій у перекладі з англійської мови на українську на матеріалі текстів автомобільної тематики, а також визначення їх ролі у забезпеченні адекватності та комунікативної еквівалентності перекладу. Для досягнення мети було визначено такі **завдання**:

1. Окреслити поняття перекладацьких трансформацій і проаналізувати основні підходи до їх класифікації;
2. Розглянути лексичні трансформації та визначити їх роль у досягненні адекватності перекладу;
3. Дослідити граматичні трансформації як засіб подолання структурних відмінностей між англійською та українською мовами;
4. Сформувати корпус текстів автомобільної тематики та здійснити їх лінгвістичний аналіз;
5. Виявити особливості застосування лексичних і граматичних трансформацій у перекладі текстів досліджуваної сфери;
6. Провести кількісно-статистичний аналіз отриманих результатів і сформулювати висновки щодо ефективності використання трансформацій у практиці перекладу.

Об'єктом дослідження є тексти автомобільної тематики англійською та українською мовами, які відображають специфіку термінології та структурних особливостей у процесі перекладу.

Предметом дослідження є лексико-граматичні трансформації, що застосовуються під час перекладу цих текстів.

Фактичним матеріалом дослідження стали англомовні тексти автомобільної тематики (інструкції, технічні характеристики, рекламні та інформаційні матеріали), а також їх українські переклади.

Джерельна база роботи включає лексикографічні видання (тлумачні, двомовні та спеціалізовані словники), наукові публікації з теорії перекладу, а також практичні матеріали офіційних вебсайтів провідних автомобільних компаній, інтернет-ресурси з технічної інформації та бази корпусних текстів.

Методи дослідження обрано відповідно до поставленої мети та завдань. Для досягнення результатів було застосовано дескриптивний метод, який дозволив описати особливості лексико-граматичних трансформацій, а також зіставний метод, що забезпечив аналіз відповідників в англійській та українській мовах. Використання трансформаційного аналізу дало змогу

виявити основні типи і закономірності перекладацьких перетворень, тоді як метод кількісних підрахунків забезпечив визначення частотності застосування тих чи інших трансформацій. Доповненням до цього став структурний аналіз, за допомогою якого було досліджено синтаксичні та морфологічні зміни у процесі перекладу.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше здійснено комплексний аналіз лексико-граматичних трансформацій саме у перекладі текстів автомобільної тематики з англійської на українську мову. У роботі з'ясовано специфіку використання різних типів трансформацій у технічних і рекламних текстах, встановлено їх частотність та визначено вплив на досягнення адекватності перекладу.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання їх у процесі підготовки майбутніх перекладачів, у викладанні курсів з теорії та практики перекладу, лексикології та стилістики англійської й української мов. Отримані результати можуть стати основою для укладання спеціалізованих словників автомобільної термінології, створення методичних рекомендацій для перекладачів, а також використовуватися у практичній діяльності перекладацьких агенцій.

Апробація результатів дослідження. Загальні результати дослідження висвітлено у виступі на III Всеукраїнській конференції здобувачів освіти і молодих учених "Відбудова транспортної інфраструктури України" (25 березня 2025 року, м. Київ).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, списку лексикографічних і довідкових джерел, а також додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1. Поняття та класифікація перекладацьких трансформацій

Перекладацькі трансформації становлять одну з основних категорій перекладознавства, оскільки саме вони визначають механізми досягнення адекватності та еквівалентності у процесі перекладу. У загальному розумінні трансформації можна описати як зміну форми або структури мовних одиниць з метою відтворення змісту тексту оригіналу в цільовій мові. Вони зумовлені не лише мовними відмінностями, а й культурними, стилістичними та прагматичними чинниками. Без застосування перекладацьких трансформацій досягнення семантичної точності та комунікативної рівноваги між текстами практично неможливе.

Проблематика перекладацьких трансформацій займає одне з провідних місць у перекладознавчій науці, адже саме вони є важливим інструментом у процесі досягнення адекватності перекладу. Під терміном «перекладацька трансформація» розуміють зміну форми чи структури мовних одиниць – від лексичних елементів (слів та словосполучень) і морфологічних показників (відмінків, часів, видів дієслів) до синтаксичних конструкцій (порядку слів, типу речень) та стилістичних особливостей (експресивного забарвлення, емоційної тональності, жанрових норм). Усі ці зміни переслідують одну мету – забезпечити максимально точну передачу смислу оригінального тексту в межах іншої мовної та культурної системи [11, с. 189].

У науковій літературі простежуються різні підходи до дефініювання цього поняття. Одні дослідники трактують трансформації як суто технічні прийоми, спрямовані на усунення міжмовних невідповідностей, що виникають через відмінності у граматиці, лексиці та синтаксисі. Інші ж наголошують на їхньому творчому характері, підкреслюючи, що перекладач у процесі роботи

постає не лише як механічний посередник між мовами, а як інтерпретатор, який адаптує текст до нових комунікативних умов. У цьому сенсі перекладач стає ще й культурним посередником, адже йому доводиться враховувати соціокультурний контекст, традиції, асоціативні коди та стилістичні норми, властиві мові перекладу. Подібна дуальність у трактуванні перекладацьких трансформацій підтверджує багаторівневність та складність перекладацької діяльності.

Вагомий внесок у формування концепції трансформацій зробив американський лінгвіст Е. Найда. У своїй праці «Toward a Science of Translating» (1964) він увів поняття «динамічної еквівалентності», що базується на принципі створення в перекладі ефекту, аналогічного до того, який справляє текст оригіналу на носіїв вихідної мови. На думку вченого, основним завданням перекладача є не буквальне відтворення структури й форми висловлювання, а передача смислу та прагматичного впливу тексту. Трансформації стали розглядатися як неминучі засоби досягнення комунікативної рівності між оригіналом і перекладом [11, с. 190].

Подальші наукові дослідження, зокрема праці К. Бейлі та Т. Леві, поглибили розуміння трансформацій, виокремивши їхні рівні та види залежно від мовних площин. К. Бейлі підкреслювала значення трансформацій для адаптації культурних реалій, передачі імпліцитних смислів та перебудови речень відповідно до граматичних норм цільової мови. Т. Леві зосередила увагу на синтаксичних і стилістичних аспектах, що дозволило уточнити критерії якості перекладу. У результаті трансформації перестали розглядатися як винятковий прийом і набули статусу центрального концепту перекладознавства, що охоплює комплекс мовних і культурних стратегій [11, с. 190].

Значну увагу проблемі трансформацій приділяють українські науковці. Л. Задорожна наголошує на семантичному аспекті трансформацій, доводячи, що зміна смислових відтінків є неминучим наслідком міжмовної взаємодії. О. Ласінська акцентує на стилістичному вимірі, підкреслюючи роль

трансформацій у збереженні експресивності та художньої виразності тексту перекладу. В. Нікішина та І. Лощенова підкреслюють необхідність комплексного застосування різних типів трансформацій, адже на практиці вони майже завжди комбінуються: граматичні зміни тягнуть за собою лексичні, а стилістичні – семантичні. Такий підхід засвідчує, що трансформації слід розглядати не як окремі технічні операції, а як взаємопов'язану систему засобів забезпечення адекватності перекладу [14, с. 102].

Окремий напрямок дослідження стосується культурологічного виміру трансформацій. Ю. Шевчук акцентує увагу на тому, що перекладач фактично виступає культурним посередником, адже трансформації дозволяють перенести не лише зміст, а й культурно-історичний та емоційний контекст тексту оригіналу. Е. Пім у своїх працях наголошує, що комунікативна еквівалентність можлива лише за умови врахування культурних особливостей цільової аудиторії. Він підкреслює: перекладач повинен глибоко розуміти культурні реалії обох мовних спільнот і вміти знаходити баланс між буквальним перекладом та адаптацією до очікувань носіїв мови перекладу [13, с. 72].

Теоретичні підходи до визначення перекладацьких трансформацій охоплюють кілька площин [13, с. 73]:

- лінгвістичну (зміни у лексиці, морфології, синтаксисі та стилістиці);
- культурологічну (пристосування тексту до норм і цінностей іншого суспільства);
- когнітивну (процес інтерпретації смислів і концептів, що стоять за мовними формами).

У найширшому значенні перекладацькі трансформації можна визначити як комплекс процесуальних дій, що поєднують технічні прийоми та творчі рішення, спрямовані на приведення тексту перекладу у відповідність із мовними нормами, культурними кодами та комунікативними очікуваннями цільової аудиторії. Такий підхід дозволяє стверджувати, що трансформації не

є факультативним інструментом, а становлять невід’ємний складник перекладацької діяльності та одну з основних категорій сучасного перекладознавства.

Класифікація перекладацьких трансформацій є важливим і водночас складним питанням перекладознавства. Складність полягає в тому, що науковці пропонують різні системи поділу, орієнтуючись на різні критерії: мовний рівень, до якого належать лексика, морфологія, синтаксис та стилістика; ступінь віддаленості від тексту-джерела; прагматичну мету або культурний контекст. У результаті єдиної універсальної класифікації не існує, однак сучасна наука напрацювала низку усталених підходів, які дозволяють систематизувати явище трансформацій [23, с. 17].

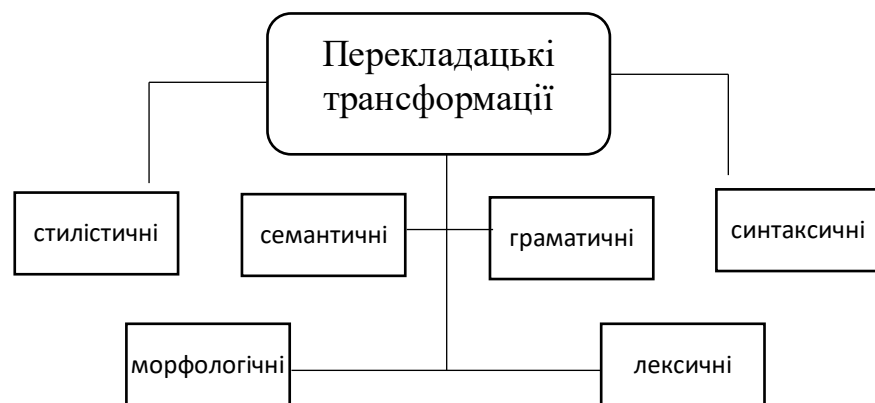

Рис. 1.1. Типи перекладацьких трансформацій

Поділ трансформацій за мовними рівнями посідає провідне місце серед підходів до їх класифікації. Лексичні трансформації виникають у тих випадках, коли в мові перекладу відсутні точні відповідники або коли значення слів частково розходяться. У таких випадках перекладач вдається до різних прийомів. Серед них генералізація, що означає заміну вузького поняття ширшим, і конкретизація, яка передбачає заміну загального поняття конкретним. Часто застосовується модуляція, що полягає у заміні слова іншим, логічно або асоціативно пов'язаним, а також антонімічний переклад, коли позитивна форма передається негативною або навпаки. До основних прийомів належать також калькування, яке відтворює структуру слова чи виразу

буквально, та запозичення, що передбачає використання іншомовної одиниці без змін або з мінімальною адаптацією. Особливе місце займає компенсація, коли втрачену стилістичну або семантичну функцію відтворюють в іншому місці тексту. Завдяки лексичним трансформаціям перекладач забезпечує точність відтворення змісту та уникає семантичних викривлень [23, с. 41].

Граматичні трансформації пов'язані з розбіжностями у морфологічних і синтаксичних системах мов. Найчастіше вони реалізуються у вигляді транспозиції, тобто заміни однієї частини мови іншою, що дозволяє зберегти граматичну правильність тексту. Поширеними є також заміна виду, часу або стану дієслова, адже граматичні категорії не завжди збігаються. Перестановка слів необхідна для адаптації до синтаксичних норм української мови, які допускають вільніший порядок слів порівняно з англійською. Інколи перекладач змінює структуру речення: складне речення може бути поділене на кілька простих, або кілька простих речень – об'єднані в одне складне. Значного поширення набули й заміни активного стану на пасивний та навпаки, залежно від того, яка форма є природнішою для мови перекладу. Усі ці трансформації забезпечують граматичну адекватність і природність тексту [19, с. 272].

Стилістичні трансформації мають на меті збереження емоційного та експресивного ефекту оригіналу. Вони передбачають використання таких прийомів, як логізація, що означає заміну образного виразу нейтральним або логічним; експресивація, яка полягає у посиленні емоційної виразності; модернізація, тобто заміна застарілих елементів сучасними; архаїзація, яка передбачає використання архаїзмів для передачі історичного колориту; а також адаптація культурних реалій, тобто пояснення або заміна понять, які не мають відповідників у культурі цільової мови. Стилістичні трансформації особливо важливі у художніх і публіцистичних текстах, де емоційний вплив на читача має не менше значення, ніж точність відтворення змісту.

Окрему групу становлять семантичні трансформації, які передбачають зміни у смисловій структурі висловлювання. Вони реалізуються у вигляді смислової перестановки, коли зміщується акцент на інші елементи ситуації;

причинно-наслідкових змін, коли логічні зв'язки адаптуються для кращого розуміння; уточнення або розширення змісту, що досягається шляхом додавання пояснювальних елементів; а також смислового узгодження, коли використовуються семантично близькі, але не буквальні відповідники. У таких випадках перекладач фактично створює нову інтерпретацію вихідного тексту, зберігаючи при цьому його основний комунікативний ефект.

Важливим є також класифікаційний підхід, запропонований Ж. Віне та Ж. Дарбельне, які поділили трансформації на прямі та непрямі прийоми. До прямих прийомів належать дослівний переклад, калькування і запозичення, тобто ті випадки, коли структура і форма оригіналу максимально зберігаються. Непрямі прийоми передбачають більшу свободу перекладача й охоплюють транспозицію, модуляцію, адаптацію та використання еквівалентів. Цей поділ дозволяє розглядати трансформації з погляду ступеня віддаленості від оригінального тексту: від максимально буквальних до найбільш творчо адаптованих [13, с. 74].

Застосування перекладацьких трансформацій є обов'язковою умовою досягнення адекватності та еквівалентності перекладу, оскільки без них відтворення оригінального тексту в іншій мовній системі було б неможливим або надто спрощеним. Переклад завжди передбачає взаємодію двох мовних структур, які не збігаються повністю ні на рівні лексики, ні на рівні граматики, ні на рівні стилю. Саме тому перекладачеві доводиться здійснювати різноманітні перетворення, щоб компенсувати відсутність відповідних одиниць у цільовій мові та забезпечити зрозумілість тексту для адресата.

Перекладацькі трансформації дають змогу пристосувати текст до стилістичних норм мови перекладу і до комунікативних очікувань аудиторії. Кожна мова має власні традиції щодо побудови висловлювань, використання експресивних засобів та передачі відтінків значення. Якщо ігнорувати ці особливості, переклад може звучати неприродно, штучно або навіть викликати у читача небажані асоціації. Завдяки трансформаціям перекладач досягає

стилістичної гармонії, коли текст сприймається органічно й відповідає культурним нормам суспільства, для якого він призначений [12, с. 149].

Особливого значення трансформації набувають у тих випадках, коли необхідно передати культурні реалії. Багато понять, що існують у мові оригіналу, можуть бути незнайомими для носіїв мови перекладу. У таких випадках прямий переклад не забезпечить належного розуміння. Трансформації дозволяють або адаптувати реалію, добираючи аналогічний за функцією чи значенням елемент, або ж пояснити її засобами цільової мови, зберігаючи при цьому змістову та емоційну цілісність тексту.

Ще однією важливою функцією трансформацій є уникнення двозначності та семантичних зсувів. Деякі мовні одиниці мають багатозначність, яка у перекладі може призвести до викривлення змісту. Перекладацькі трансформації допомагають уточнити значення, обрати правильний варіант і зробити текст максимально однозначним для реципієнта. Це особливо актуально у наукових, технічних і правових текстах, де точність формулювань є принципово важливою [11, с. 194].

У практичній роботі перекладача трансформації майже ніколи не використовуються ізольовано. Зазвичай вони поєднуються, утворюючи комплексний механізм адаптації тексту. Зокрема, граматичні зміни супроводжуються лексичними, коли перекладач не лише перебудовує структуру речення, а й добирає інші слова, ближчі до стилістичних норм цільової мови. У свою чергу, стилістичні трансформації часто йдуть у парі із семантичними, оскільки зміна емоційного забарвлення нерідко вимагає й корекції смислових акцентів. Такий комплексний підхід забезпечує природність перекладеного тексту, його логічність і комунікативну ефективність.

Отже, перекладацькі трансформації становлять систему прийомів, що дозволяють перекладачу адаптувати текст оригіналу до норм і очікувань цільової мови, зберігаючи при цьому його смислову та стилістичну цілісність. Попри різні підходи до класифікації, більшість дослідників виокремлюють

лексичні, граматичні, стилістичні та семантичні трансформації. Їх застосування має не лише технічний, а й творчий характер, оскільки перекладач виступає не лише мовним посередником, а й інтерпретатором культурного змісту. Перекладацькі трансформації є важливим механізмом досягнення еквівалентності та адекватності перекладу, що підтверджує їхнє значення як у теоретичному, так і в практичному аспектах перекладознавства.

1.2. Лексичні трансформації у перекладі

Лексичні трансформації становлять один із центральних інструментів перекладацької практики, адже саме на лексичному рівні зіштовхуються нерівновимірні семантичні поля, культурні коди та прагматичні очікування різних мовних спільнот. Мета цих перетворень полягає не лише у підборі словникових відповідників, а у відтворенні комунікативної цінності вихідної одиниці з урахуванням норм і узусів мови перекладу. Тому лексичні трансформації доцільно розглядати як системний набір прийомів, що забезпечують функціональну еквівалентність і текстову адекватність перекладу.

Історія перекладацької думки переконливо свідчить, що питання лексичної передачі значень завжди було пов'язане з дилемою буквальності та вільності, а ширше – з вибором між збереженням форми та досягненням впливу оригіналу на читача. Уже античні перекладачі, працюючи з грецькими і латинськими текстами, шукали способи, які дозволяли б перенести зміст без втрати культурних конотацій. Лексичні рішення тоді нерідко мали характер творчого тлумачення, адже нові для реципієнта поняття потребували або пояснення, або влучного замінника в мові перекладу. Так сформувалися перші підходи до калькування, адаптації та інтерпретації реалій, що від початку заклало основу для майбутньої теоретизації лексичних перетворень [15, с. 143].

Середньовіччя додало до цієї проблематики вимір богословської точності. Переклад релігійних текстів вимагав максимальної семантичної виваженості, тож лексичні трансформації підпорядковувалися догматичним вимогам і нормам церковної традиції. У латиномовній Європі лексичний вибір мав не лише мовну, а й канонічну вагу, а отже кожне слово оцінювали на предмет того, чи не викривляє воно змістової суті. Поступово виробилася практика пояснювальних додавань і локальних компенсацій, які дозволяли зберігати смислову рівновагу там, де прямий відповідник був відсутній.

Епохи Відродження та Просвітництва репрезентували поворот до авторської стилістики і національної мови як носія нового культурного ідеалу. Із розвитком теорій перекладу, що прагнули поєднати точність з красою вислову, лексичні трансформації почали осмислювати не як виняток, а як закономірний інструмент. Теоретичні міркування щодо передачі духу оригіналу стимулювали уважність до жанрових і стильових ознак, а також до культурної доречності лексичного добору [15, с. 143].

Двадцяте століття стало етапом інтенсивної наукової рефлексії над лексичними перетвореннями. Ідея функціональної, або динамічної еквівалентності, яку сформулював Е. Найда, заклала принципову орієнтацію на комунікативний ефект. Згідно з цим підходом, переклад має викликати у реципієнта цільової мови реакцію, максимально близьку до тієї, що її спричиняє оригінал у своїй аудиторії, а отже лексичні рішення оцінюють не за формальною тотожністю, а за дієвістю. Важливою віхою стала також типологія прямих і непрямих прийомів, яку розробили Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне. Вони виокремили калькування і запозичення як прийоми збереження форми, а також транспозицію, модуляцію, адаптацію та еквівалент як прийоми, що забезпечують смислову і прагматичну відповідність за умови структурних відмінностей між мовами.

Друга половина двадцятого століття і початок двадцять першого засвідчили посилення текстоцентричної та культуроцентричної орієнтації в дослідженнях. С. Баснетт і М. Бейкер послідовно обґрунтували важливість

жанрової конвенції та дискурсивних норм, наголошуючи, що лексичні перетворення повинні узгоджуватися з очікуваннями цільової аудиторії. П. Ньюмарк розрізнив комунікативний і семантичний переклад, що допомогло точніше артикулювати мету лексичного вибору залежно від текстового завдання. Л. Венуті запропонував оптику доместикації та форенізації як стратегічних рішень, у межах яких добір слів може наближати текст до узусу цільової культури або, навпаки, зберігати відчутну іншість оригіналу. А. Честермен систематизував перекладацькі стратегії і норми, що надало лексичним трансформаціям чіткіші аналітичні рамки. Значний вплив справила і скопус-теорія, розвинута німецькою школою, яка закріпила пріоритет мети перекладу та функції тексту в конкретному комунікативному середовищі. У цій парадигмі лексичні рішення завжди слугують реалізації заявленого призначення перекладу, а отже визначаються не абстрактною тотожністю, а практичною доцільністю [15, с. 144].

Українська перекладознавча традиція послідовно інтегрувала ці ідеї та виробила власні акценти. І. Корунець представив системний огляд прийомів і закономірностей міжмовних перетворень, приділяючи велику увагу лексичному рівню як осердю семантичної точності. В. Карабан детально описав класи лексичних трансформацій і критерії їх застосування в різних жанрах, зокрема в науково-технічному дискурсі, де пріоритетом є термінологічна коректність і читабельність [31, с. 29]. Р. Зарівчак розвинула підходи до відтворення стильової домінанти та естетичного ефекту, що у практиці безпосередньо впливає на добір лексики, зокрема на способи передачі фразеологізмів, реалій і культурних алюзій. Ю. Баклаженко зробив внесок у нормування передачі власних назв і термінів, поєднуючи принципи фонетичної та графічної адаптації з вимогами орфографічної кодифікації [24, с. 18].

Глобалізація інформаційних потоків і цифровізація комунікації висунули нові виклики, що безпосередньо позначилися на лексичних стратегіях. Перекладач працює з розгалуженими системами жанрів, від художньої прози

до інтерфейсів, маркетингових повідомлень і юридичних документів. Кожна сфера диктує власні пріоритети та обмеження, а отже вимагає гнучкого володіння інструментарієм. Там, де потрібна культурна інклюзивність і швидка розпізнаваність, доцільними стають еквіваленти і локалізація. Там, де важить точність визначень, наприклад у праві або техніці, пріоритет отримують кальки, стандартизовані терміни, узгоджені з галузевими довідниками. У художньому перекладі, де основним завданням є збереження інтелектуальної й емоційної дії тексту, лексичні трансформації найчастіше комбінуються – модуляція поєднується з компенсацією, а конкретизація підсилюється стилістично вмотивованим додаванням [25, с. 131].

Лексичні трансформації становлять собою мотивовані зміни словникових одиниць оригіналу, до яких належать слова, сталі сполучення, терміни та імена власні. Головна їхня мета полягає у збереженні семантичного ядра висловлювання, передачі прагматичної настанови автора та відтворенні стилістичного ефекту у тексті перекладу. Перекладений текст повинен не лише інформувати, але й відтворювати тон, інтонацію, емоційне забарвлення та комунікативний вплив, закладені в оригіналі. Саме лексичні трансформації дозволяють досягнути такого рівня відповідності, забезпечуючи адекватність і природність тексту в цільовій мові.

Підставами для застосування лексичних трансформацій є передусім розбіжності в обсязі значень слів. Одне й те саме слово в різних мовах може мати інший спектр семантичних відтінків, бути більш вузьким чи ширшим за змістом, мати інші асоціативні зв'язки. Полісемія створює ситуацію, коли прямий відповідник не відтворює точного значення, а омонімія породжує ризик хибного тлумачення. У таких випадках перекладач змушений звужувати або розширювати значення, уточнювати його чи змінювати точку зору для досягнення точності [31, с. 78].

Важливим чинником є несиметричність лексичних систем, яка проявляється у відсутності прямих відповідників, у різних моделях сполучуваності слів, а також у відмінностях щодо стилістичних конотацій. У

мові оригіналу може існувати слово, яке позначає явище або предмет, відсутні у культурі мови перекладу. У такій ситуації буквальний переклад не має сенсу, адже він не відтворює потрібного змісту. Тому перекладач застосовує калькування, запозичення, описовий переклад чи інші прийоми, аби адаптувати текст і зробити його зрозумілим для читача.

Ще однією підставою для використання трансформацій є культурна специфіка реалій. Реалії, які тісно пов'язані з побутом, традиціями чи соціальними інституціями певного народу, часто не мають аналогів у мові перекладу. Завдання перекладача полягає в тому, щоб або віднайти функціональний еквівалент, або пояснити зміст явища додатковим словом чи коментарем. Без таких змін неможливо зберегти культурний контекст і створити враження природності перекладу [17, с. 201].

Важливу роль відіграють також жанрово-стилістичні норми. Одне і те саме слово в художньому тексті, науковій статті чи юридичному документі може вимагати різних перекладацьких рішень. Якщо у художньому перекладі допустимою є вільніша інтерпретація, що зберігає образність і емоційність, то у технічному перекладі першочерговим є точне відтворення терміну. Жанр тексту безпосередньо впливає на характер і частоту застосування лексичних трансформацій.

Останнім чинником є очікування і рівень компетенції адресата. Перекладений текст завжди створюється для конкретної аудиторії, яка має певний культурний та освітній досвід. Для широкого кола читачів необхідні одні лексичні трансформації, що спрощують складні реалії і роблять їх зрозумілими. Для спеціалізованої аудиторії, навпаки, важливо зберігати вузькі терміни та технічну точність. Отже, перекладач повинен орієнтуватися не лише на структуру тексту, а й на те, як саме цей текст буде сприйнятий його реципієнтом.

Важливим аспектом дослідження перекладацьких стратегій є класифікація лексичних трансформацій, адже саме вони становлять основу більшості перекладацьких рішень і дозволяють подолати як мовні, так і

культурні бар'єри. Кожен з прийомів має власні функції та сферу застосування, і розуміння їхньої специфіки дає змогу перекладачеві досягти максимальної адекватності тексту [17, с. 205].

Таблиця 1.1

Основні різновиди лексичних трансформацій

Різновид трансформації	Характеристика
Калькування	Дослівний переклад складових іншомовного слова чи виразу.
Запозичення	Використання іншомовного слова без перекладу (часто для термінів чи власних назв).
Конкретизація	Заміна слова широкого значення на більш вузьке, точніше у даному контексті.
Генералізація	Використання слова з ширшим значенням замість вузькоспеціалізованого.
Модуляція	Передача значення іншими словами, логічно пов'язаними з оригіналом.
Компенсація	Відтворення втрачених елементів іншими засобами або в іншій частині тексту.
Додавання та опущення	Експлікація імпліцитного сенсу або вилучення надлишкових елементів.
Еквіваленція сталих виразів	Використання функціональних аналогів для фразеологізмів, прислів'їв, кліше.
Локалізація та культурна адаптація	Прийом адаптації тексту до культурних та соціальних норм цільової аудиторії.

Джерело: сформовано автором на основі [17]

Серед лексичних трансформацій важливе місце посідає калькування, яке розглядається як основний і найбільш уживаний різновид. Такий прийом застосовується тоді, коли у мові перекладу можна відтворити змістову та формальну будову оригіналу без порушення норм цільової мови. Зокрема, вираз «мозковий штурм» є прямим перенесенням англійського *brainstorming* і водночас зберігає зрозумілість для українського читача. Проте надмірне калькування може призвести до виникнення неприродних конструкцій, тому перекладач має враховувати не лише формальну точність, а й узус.

Ще однією важливою групою засобів є ті, що дозволяють зберегти ідентифікаційну функцію слів, які не мають усталених відповідників. У цьому випадку застосовують запозичення, а також транскрипцію або транслітерацію.

Перший спосіб відтворює звучання іншомовного слова, другий – його написання, і обидва повинні узгоджуватися з орфографічними нормами цільової мови. У сучасній практиці часто використовують комбінацію цих методів із пояснювальними коментарями, що робить текст зрозумілим навіть тоді, коли термін належить до іншої культурної або професійної сфери.

У тих випадках, коли слово в оригіналі має широке і розмите значення, перекладач застосовує прийом, який звужує семантику та конкретизує денотат. Такий підхід дозволяє уникнути двозначності й забезпечити точніше розуміння тексту. Протилежним явищем є генералізація, яка використовується для зниження надмірної деталізації та адаптації вислову до контексту цільової мови. Обидва прийоми тісно взаємопов'язані, адже спрямовані на досягнення оптимального балансу між точністю й зрозумілістю [17, с. 206].

Значне місце у практиці займає смисловий розвиток, який у перекладознавстві часто визначають як модуляцію. У цьому випадку перекладач змінює кут зору на ситуацію, замінюючи частину цілого, причину наслідком чи ознаку дією. Завдяки такому підходу текст звучить природніше, а зміст залишається збереженим.

Особливе значення має також компенсація, коли неможливо передати певний ефект оригіналу безпосередньо. У цьому випадку перекладач відтворює втрачений елемент в іншій частині тексту або за допомогою інших засобів. Саме так відбувається з грою слів, культурними реаліями чи авторськими неологізмами, де головним завданням є не буквральність, а прагматичний ефект.

Часто перекладач змушений або додати слово для експлікації змісту, або, навпаки, опустити його, якщо воно є зайвим чи плеонастичним у мові перекладу. Додавання дозволяє зробити імпліцитний сенс більш явним, а опущення – усунути надмірні елементи без втрати змісту. Обидва прийоми є поширеними і мають бути виправданими контекстом.

Ще одним способом є використання функціональних еквівалентів для фразеологізмів і сталих виразів. При цьому важливо, щоб перекладений вираз

викликав у читача ті самі асоціації та емоційний відгук, що й оригінал. Замість буквального перенесення форми у таких випадках обирається вираз, закріплений у культурі мови перекладу [15, с. 146].

У глобальному контексті зростає роль локалізації та культурної адаптації, які дозволяють зробити текст зрозумілим і природним для читачів іншої культури. Це особливо актуально у випадках із реаліями, одиницями виміру, соціальними формулами чи політкоректними термінами. Такий підхід дозволяє зберегти зміст, але водночас зробити текст прийнятним у новому культурному середовищі.

Усі перелічені трансформації утворюють цілісну систему, яка допомагає перекладачеві долати як мовні, так і культурні бар'єри. Вони забезпечують точність і природність тексту, роблять переклад адекватним та комунікативно ефективним. Саме завдяки лексичним трансформаціям переклад виходить за межі буквального відтворення слів і постає як творчий процес відновлення смислу в новому мовному й культурному контексті.

На практиці ці трансформації рідко застосовуються окремо, адже найчастіше вони поєднуються з граматичними перебудовами, такими як транспозиція частин мови, перерозподіл синтаксичних ролей чи зміна інформаційної структури. У результаті перекладач працює не лише зі словом як окремою одиницею, а з текстом як цілісним організмом, де важливими є смислова перспектива, рема-тематична організація речення та відповідність стилістичним нормам. Саме тому лексичний добір завжди підпорядковується глобальній меті – зробити повідомлення прозорим, релевантним і природним для адресата.

Отже, лексичні трансформації варто розглядати як системоутворювальний механізм перекладацької діяльності. Вони поєднують точність відтвореного змісту, дотримання норм мови перекладу та чутливість до культурних відмінностей, формуючи надійну основу для міжмовної та міжкультурної комунікації.

1.3. Граматичні трансформації у перекладі

Перекладацький процес передбачає не лише роботу зі значенням лексичних одиниць, але й активне оперування граматичними формами та конструкціями. Граматичні трансформації – це зміни у структурі слова, словосполучення або речення, що застосовуються для збереження змісту оригіналу та адаптації його до норм цільової мови. На відміну від суто лексичних заміन, вони зачіпають граматичний рівень мовної системи, що робить їх важливим інструментом досягнення адекватності перекладу [19, с. 272].

Таблиця 1.2

Основні різновиди граматичних трансформацій

Різновид трансформації	Характеристика
Членування	Поділ складного речення на кілька простих для підвищення чіткості, точності та легшого сприйняття.
Інтеграція	Об'єднання двох або більше простих речень в одне складне для плавності викладу та логічної єдності.
Перестановка	Зміна порядку слів або словосполучень у реченні відповідно до норм і комунікативної структури мови перекладу.
Заміна	Перетворення граматичної одиниці (число іменника, час чи стан дієслова, частина мови, тип речення) на іншу задля природності та точності.
Додавання	Уведення додаткових слів або конструкцій для уточнення змісту й урахування культурних чи граматичних особливостей мови перекладу.
Вилучення	Усунення надмірних або зайвих елементів, що не мають суттєвого семантичного навантаження, задля стислості та стилістичної узгодженості.
Комплексні трансформації	Поєднання кількох прийомів одночасно.

Джерело: сформовано автором на основі [19]

Серед поширених прийомів граматичних трансформацій є членування речення, що передбачає розподіл складного висловлювання оригіналу на кілька простих у перекладі. Такий прийом використовується тоді, коли синтаксична конструкція містить надмірну кількість предикатів, складні підрядні відношення чи інфінітивні та дієприкметникові звороти, що можуть ускладнювати сприйняття інформації. Поділ складного речення на кілька

простіших дозволяє чіткіше передати логіку викладу, виділити головні смислові акценти та підвищити зрозумілість для цільової аудиторії. У науковому, технічному та офіційно-діловому дискурсі членування допомагає структурувати факти й твердження, роблячи їх доступнішими для аналізу й перевірки.

Застосування цього прийому не обмежується лише прагненням до ясності, а також виконує стилістичну функцію. Коли в оригінальному тексті автор намагається надати інформації високої щільності, український перекладач може вдаватися до поділу речення, щоб відтворити більш природний ритм мовлення. Завдяки цьому переклад не виглядає перевантаженим і краще відповідає синтаксичним нормам української мови. У художніх текстах членування дозволяє підкреслити драматичні чи емоційні моменти, а також створити ефект динамічного ритму, що активізує увагу читача [19, с. 273].

Протилежним прийомом є інтеграція, яка полягає в об'єднанні кількох простих речень в одне складне. Її застосовують у випадках, коли необхідно досягти плавності викладу або уникнути надмірної фрагментарності, властивій оригіналові. Інтеграція часто допомагає підкреслити логічні зв'язки між частинами висловлювання, особливо коли йдеться про єдину тему чи подію. Такий підхід надає текстові більшої цілісності й стилістичної узгодженості.

Перестановка є базовим прийомом граматичних трансформацій, що полягає у зміні порядку слів або словосполучень у реченні під час перекладу. Вона зумовлена відмінностями між синтаксичними системами мов: якщо англійська мова характеризується фіксованим порядком слів, де підмет обов'язково передує присудку, а додатки та обставини займають визначені позиції, то українська мова, завдяки своїй синтетичній природі та відмінковій системі, надає значно більшу свободу в розташуванні компонентів речення. Перекладач, використовуючи перестановку, враховує правила комунікативного членування: рема, яка є смисловим центром висловлювання, в українській мові

найчастіше переноситься наприкінці речення. Перестановка дозволяє зберегти природність викладу, передати акценти, закладені автором, і водночас дотриматися мовних норм цільового тексту.

Заміна як граматична трансформація передбачає перехід однієї граматичної форми або одиниці у відповідник з іншим граматичним значенням. Вона може стосуватися різних рівнів: заміни числа в іменниках, часу та стану у дієсловах, виду речення, а також частин мови. Англійське безособове речення «*It is believed that...*» природно передається українською як особове «*Вважають, що...*», що робить висловлювання зрозумілішим та більш природним для реципієнта. Заміни часто застосовуються й для компенсації номіналізації, характерної для англійської мови: віддієслівні іменники перетворюються на дієслова, адже українська мова тяжіє до динамічних дієслівних конструкцій. На синтаксичному рівні заміна може проявлятися у перетворенні складного речення на просте або у трансформації підрядних конструкцій на сурядні. Усі ці варіанти спрямовані на збереження змісту оригіналу та його адаптацію до граматичних і стилістичних норм цільової мови [22, с. 122].

Варто зазначити, що в реальному перекладацькому процесі перестановки та заміни часто поєднуються. Зміна порядку слів у реченні нерідко супроводжується переходом від пасивного стану до активного або заміною частини мови. Таке комбінування демонструє комплексний характер граматичних трансформацій, у яких перекладач не лише відтворює формальну структуру, а й підпорядковує її комунікативним завданням. У результаті досягається адекватність перекладу, що ґрунтується на балансі між точністю та природністю тексту.

Окрему групу становлять граматичні прийоми, що передбачають зміни обсягу висловлювання. Додавання у перекладі використовується в тих випадках, коли без уведення додаткових елементів текст виглядатиме неповним або незрозумілим для читача цільової мови. Цей прийом може передбачати введення окремих слів, пояснювальних зворотів чи навіть

розширення синтаксичних конструкцій. Його застосування зумовлене відмінностями між граматичними системами мов або потребою врахувати культурні та стилістичні особливості. Завдяки додаванню переклад набуває ясності, а текст легше сприймається аудиторією. У науково-технічному дискурсі це сприяє точності викладу, тоді як у художньому – допомагає передати емоційне забарвлення та культурні відтінки [18, с. 3].

Вилучення, навпаки, полягає у скороченні вихідного висловлювання шляхом усунення тих елементів, які не мають істотного семантичного навантаження або є зайвими з погляду норм цільової мови. У перекладі англomовних текстів на українську цей прийом використовується, зокрема, для уникнення надмірних повторів чи калькованих конструкцій, що ускладнюють читання. Вилучення допомагає зберегти стилістичну рівновагу тексту, робить його більш природним та компактным, відповідаючи принципу комунікативної економії. Проте цей прийом потребує обережності, адже надмірне вилучення може призвести до втрати важливої інформації або спотворення авторського задуму.

Особливе місце займають комплексні трансформації, що поєднують кілька різних прийомів одночасно. У реальній перекладацькій практиці рідко трапляються випадки, коли трансформація здійснюється у чистому вигляді. Частіше можна спостерігати комбінації, коли перестановка супроводжується заміною частини мови, а членування речення доповнюється вилученням окремих другорядних слів. Комплексні трансформації відображають гнучкість перекладацького процесу, оскільки перекладач змушений приймати рішення, виходячи не лише з граматичних особливостей, а й із семантичного наповнення тексту, його функціонально-стилістичних характеристик та очікувань цільової аудиторії [18, с. 4].

Отже, граматичні трансформації становлять невід'ємну частину перекладацького процесу, адже саме вони забезпечують відповідність тексту нормам цільової мови без втрати змістової та стилістичної точності. Їх застосування зумовлене системними відмінностями між мовами, що

охоплюють порядок слів, форми частин мови та синтаксичні зв'язки. Членування й інтеграція, перестановки та заміни, додавання, вилучення й комплексні перетворення утворюють широкий арсенал засобів, що дозволяють адаптувати текст для нового мовного середовища. У своїй сукупності вони не лише долають формальні розбіжності між мовами, а й сприяють адекватності перекладу, зберігаючи його смислову цілісність і комунікативну ефективність.

Висновки до розділу 1

У межах першого розділу було здійснено комплексне дослідження теоретичних основ вивчення лексико-граматичних трансформацій у перекладознавстві. Узагальнення наукових підходів дозволило встановити, що перекладацькі трансформації є невід'ємним інструментом досягнення адекватності перекладу, оскільки вони забезпечують передачу змісту й стилістичних характеристик оригіналу відповідно до норм цільової мови.

Поняття перекладацьких трансформацій посідає визначальне місце у теорії перекладу, оскільки воно охоплює широкий спектр прийомів, спрямованих на подолання міжмовних і міжкультурних відмінностей. У науковій літературі немає єдиної універсальної класифікації цього явища, проте найбільш уживаним є поділ на кілька основних груп: лексичні, граматичні, стилістичні, семантичні, морфологічні та синтаксичні трансформації. Усі вони тісно взаємодіють між собою й виконують різні функції – від забезпечення точності передавання смислу до збереження стилістичних і культурних особливостей тексту. Така багаторівнева система дозволяє перекладачеві зберегти семантичну й комунікативну цілісність висловлювання, роблячи переклад адекватним і природним для цільової аудиторії.

З'ясовано, що лексичні трансформації охоплюють прийоми заміни або модифікації лексичних одиниць для досягнення точності перекладу. До них належать калькування, генералізація, конкретизація, модуляція, антонімічний переклад, експлікація та запозичення. Вони застосовуються тоді, коли бракує прямого відповідника або буквальний переклад не забезпечує адекватності. Такі засоби дають змогу зберегти зміст і водночас адаптувати текст до норм та традицій мови перекладу.

Граматичні трансформації охоплюють членування й інтеграцію речень, перестановки, заміни граматичних форм, додавання та вилучення елементів. Їхня необхідність зумовлена відмінностями між аналітичними та

синтетичними мовами, а також різними правилами синтаксичної організації. Саме вони дозволяють зробити переклад структурно природним і зрозумілим для носіїв цільової мови, не втрачаючи при цьому смислової цілісності тексту.

Отже, у першому розділі підтверджено, що лексико-граматичні трансформації становлять фундамент перекладацької діяльності. Вони є не лише технічними прийомами, а й творчим інструментом перекладача, який дозволяє поєднати точність змістової передачі з дотриманням норм і традицій цільової мови.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У ПЕРЕКЛАДІ АВТОМОБІЛЬНИХ ТЕКСТІВ

2.1. Формування корпусу дослідження перекладу текстів автомобільної тематики

Проведення системного аналізу лексико-граматичних трансформацій потребує надійної емпіричної бази, тому було сформовано спеціалізований корпус англomовних та українськомовних текстів, що репрезентує різні жанри та комунікативні різновиди автомобільного дискурсу. Створення корпусу забезпечило можливість комплексного зіставлення оригіналів і перекладів, виявлення закономірностей перекладацьких рішень і фіксацію типових труднощів, властивих цій галузі.

Формування корпусу здійснювалося на основі трьох ключових принципів: автентичності, тематичної релевантності та паралельності. Принцип автентичності передбачав відбір лише оригінальних англomовних матеріалів, створених виробниками автомобілів, технічними порталами або профільними медіа. Таке обмеження унеможливило включення адаптованих чи редакційно оброблених текстів та забезпечило чистоту мовного матеріалу. Принцип тематичної релевантності гарантував, що корпус охоплює лише тексти, які на пряму пов'язані з автомобільним сектором: інструкції з експлуатації, технічні характеристики, офіційні прес-релізи й маркетингові описи. Принцип паралельності забезпечив включення повних українських перекладів відібраних матеріалів, що дозволило формувати зіставні пари «оригінал – переклад» і проводити точний аналіз конкретних трансформацій.

У структурі корпусу представлені кілька функціональних підвидів текстів. Першу групу становлять інструкції з експлуатації, які характеризуються стандартизованою термінологією, технічною точністю та імперативною модальністю. Вибір таких матеріалів, як *Owner's Manual for the*

Ford Focus та українська локалізація *Ford Focus 2023*. Керівництво власника, дозволив зафіксувати типові синтаксичні моделі технічних приписів. Другу групу формують технічні специфікації, отримані з офіційних сайтів BMW, Audi та Toyota. Тексти такого типу містять опис двигунів, трансмісій, підвісок, систем безпеки та електронних модулів, що забезпечує широке представлення термінології. Окремий сегмент становлять маркетингові описи та прес-релізи, наприклад матеріали про *Toyota RAV4 Hybrid*, які поєднують інформативність з експресивністю й дозволяють аналізувати адаптацію стилістично маркованих елементів. До корпусу також включені публіцистичні огляди та статті автомобільних журналів, у яких технічна лексика інтегрується в аналітичний або оцінний контекст.

Україномовна частина корпусу складається з офіційних локалізацій, розміщених на сайтах *toyota.ua*, *audi.ua*, *bmw.ua*, а також перекладних матеріалів спеціалізованих порталів. Така структура забезпечує можливість безпосередньо зіставляти мовні одиниці та виявляти закономірності їх відтворення українською мовою.

Методологія роботи з корпусом передбачала кілька послідовних етапів. На першому етапі здійснювалися збір і верифікація матеріалів: відбиралися тексти, що відповідають вимогам автентичності, повноти змісту та відповідності перекладених версій оригіналам. Другий етап полягав у текстовому аналізі, під час якого ідентифікувалися ключові терміни, стійкі словосполучення, конструкції технічного та маркетингового характеру, багатозначні лексеми та синтаксичні структури, що можуть спричиняти труднощі перекладу. Третій етап становив порівняльний аналіз, який дозволив виявити конкретні прийоми, що застосовувалися перекладачами: калькування, транскрипцію, генералізацію, конкретизацію, модуляцію, компенсацію, трансформації порядку слів тощо. На заключному етапі здійснювалося узагальнення результатів, що дало змогу поєднати якісний і кількісний підхід та визначити основні закономірності використання лексико-граматичних трансформацій у корпусі.

Важливим аспектом була селективність корпусу. До нього включалися не усі послідовні речення текстів, а репрезентативні приклади, що чітко ілюструють певний тип трансформації. Це забезпечило тематичну точність і дозволило уникнути випадкових, нерелевантних фрагментів.

Корпус має специфічну жанрову структуру, у якій домінують інструктивні та маркетингові матеріали, тоді як технічні характеристики представлені меншою кількістю прикладів через обмежений доступ до повних версій інженерної документації. Проте різножанровість корпусу забезпечує повноту спостережень, даючи змогу простежити адаптацію термінології, синтаксичних моделей та стилістичних засобів залежно від типу тексту.

Отже, сформований корпус став фундаментальною основою для подальшого аналізу лексичних і граматичних трансформацій. Він охоплює різнорівневі мовні одиниці, включає матеріали з різними прагматичними характеристиками та стилістичними особливостями, що уможливлює повноцінне дослідження перекладацьких стратегій у сфері спеціалізованого технічного дискурсу.

2.2. Особливості застосування лексичних трансформацій при перекладі текстів автомобільної тематики

Переклад автомобільних текстів поєднує вимоги технічної точності та жанрової доречності. На матеріалі керівництв з експлуатації *Ford*, інформаційних сторінок *Toyota RAV4 Hybrid*, бренд-статей *BMW X5* і *Audi A6* простежуються повторювані рішення на лексичному рівні, які забезпечують зрозумілість, нормативність і стилістичну відповідність українському професійному дискурсу.

При перекладі автомобільних текстів перекладач зіткнувся з необхідністю відтворення спеціалізованої термінології, де найбільш доречним виявився прийом калькування. Прикладом вдалої реалізації є «*Anti-Theft Alarm System*» [42], відтворене як «*протиугінна сигналізація*» [48]. Це калька, що

збігається з ужитковою нормою української технічної мови та зрозуміла цільовій аудиторії. Водночас для терміна «*alarm horn*» [42] обрано варіант «*звуковий сигналізатор*» [48]. Тут спостерігається певне розширення значення, оскільки такий переклад не вказує безпосередньо на функцію сирени у складі системи безпеки. У цьому випадку точніше було б використати варіант «*сирена сигналізації*», що зберігав би як номінативну чіткість, так і відповідність галузевим стандартам. Натомість переклад «*direction indicators*» [42] як «показчики повороту» [48] можна визнати цілком адекватним: це усталений український відповідник, який має нормативне закріплення в технічних словниках і правилах дорожнього руху.

Калькування також активно застосовується у випадках технічної термінології, яка вже має закріплений український відповідник. Зокрема, «*Power steering*» [42] перекладено як «*підсилювач керма*» [48]. Така передача є калькою з англійської, проте вона усталилася в українській технічній лексиці й не викликає сумнівів у користувачів. Це підтверджує, що калькування може бути цілком ефективним, коли термінологічна база мовою перекладу вже сформована.

Аналіз перекладу складних англійських номінативних груп показує, що перекладач вдавався до різних лексичних трансформацій, серед яких провідною є структурна уніфікація. Зокрема, «*Net Combined Horsepower*» [42] передано як «*чиста сумована потужність*» [48]. Це калька, яка зберігає семантику, проте виглядає штучно й не відповідає українським технічним нормам. Доцільніше використовувати «*сумарна системна потужність*», оскільки така форма точніше відображає зміст і відповідає традиціям технічного перекладу. Подібна ситуація виникає й з «*Ground Clearance – Up to 8.1 Inches*» [42], де перекладач залишив «до 8,1 дюймів» [48]. Хоча калькування одиниці виміру формально правильне, воно знижує практичну цінність тексту для українського користувача. Очікуваним варіантом є «*дорожній кліренс – до 205 мм*», що узгоджується з метричною системою та підвищує зрозумілість.

У технічних описах трансмісій і силових агрегатів перекладач, загалом, продемонстрував вдале поєднання калькування та запозичення. «*Electronically controlled Continuously Variable Transmission (ECVT)*» [42] відтворено як «електронно керована безступінчаста трансмісія (ECVT)» [48], що поєднує точний переклад із збереженням міжнародної аббревіатури. Аналогічно, «*Electronic On-Demand All-Wheel Drive (AWD)*» [42] перекладено як «електронно керований повний привід за потреби (AWD)» [48]. Такий підхід можна оцінити позитивно, оскільки він забезпечує як зрозумілість для нефахівців, так і професійну точність. У подальшому, однак, необхідно зберігати внутрішню послідовність: якщо аббревіатури подаються у вихідному вигляді, слід обов’язково додавати їх пояснення при першій згадці.

Варто окремо відзначити роботу з фірмовими найменуваннями та маркетинговими позначеннями. Перекладач залишив бренд «*Iconic Glow*» [42] без змін, але доповнив його описом «водоспадне підсвічування решітки радіатора» [48]. Це вдалий приклад поєднання запозичення та дескриптивної трансформації, який робить текст зрозумілим і водночас зберігає комерційну ідентичність продукту. Так само «*drag coefficient of 0.232*» [44] у матеріалах Audi було перекладено як «коефіцієнт опору 0,232» [45]. У даному випадку спостерігається відповідність українському науково-технічному стандарту, однак у перекладі трапляється варіативність у вигляді подвоєних позначень («*Cd 0,23*»). Для підвищення якості перекладу необхідно обрати єдину форму подачі, щоб уникнути плутанини у використанні символів і числових форматів.

У безпекових повідомленнях з інструкцій *Ford* перекладач застосував кілька лексичних трансформацій, головним чином модулювання, конкретизацію та додавання уточнень. Англійський варіант «*WARNING: Extreme Hazard! Never use a rearward facing child restraint on a seat protected by an active airbag...*» [42] перекладено як «Надзвичайна небезпека! Ніколи не використовуйте дитяче крісло, яке повернуто назад, на сидінні, захищеному активною подушкою безпеки переднім. Дитина може отримати серйозну травму або навіть померти» [48]. Тут видно кілька важливих рішень. Замість

прямої передачі слова «*Warning*» як «*Попередження*» обрано варіант «*Надзвичайна небезпека*», що підсилює інтенсивність і відповідає логіці модулювання: переклад акцентує більш високий ступінь ризику. По-друге, використано конкретизацію. Якщо англійський текст подає загальне «*seat protected by an active airbag in front of it*», то український переклад робить уточнення «*подушкою безпеки перед ним*», чим робить повідомлення більш зрозумілим для користувача.

Модуляція застосовується для передачі змісту у більш зрозумілій для цільової аудиторії формі. Так, вислів «*lane departure alert*» [49] було відтворено як «*система попередження про вихід зі смуги*» [51]. Дослівний переклад «сигнал виходу зі смуги» звучав би штучно й не відповідав стилю технічної інструкції. Використання модуляції дозволило створити точний і природний варіант, який чітко відображає функціональне призначення системи.

Конкретизація виявляється особливо корисною при описі функцій допоміжних систем. Зокрема, «*apply the brakes*» [49] перекладено як «*натисніть на педаль гальма*» [51]. Уточнення дії робить переклад більш конкретним і усуває двозначність, адже в українській мові загальне «застосувати гальма» не так чітко відображає фізичну дію, яку має виконати водій.

У процедурних інструкціях, що описують умови спрацювання протиугінної сигналізації, перекладач застосував і додавання, і часткову заміну термінів. Так, у тексті «*If the anti-theft alarm is triggered...*» [44] ужито «*у разі приведення в готовність протиугінна сигналізація спрацює*» [45]. Використання словосполучення «*приведення в готовність*» додає чіткості й допомагає уникнути двозначності, тоді як «*спрацює*» точніше відповідає технічному контексту. Щодо «*battery backup alarm*» [42], варіант «*сигналізацію аварійного живлення*» [48] є менш точним, адже оригінал описує автономну сирену із резервним живленням. Тут доцільним було б «*резервна сирена сигналізації*» або «*сирена з автономним живленням*».

Важливим моментом є узгодженість термінології. Англійське *«liftgate»* в одних випадках може бути передане як *«п'яті двері»*, а в інших – як *«двері багажника»*. У перекладі трапляється саме змішування: в одному блоці використано *«двері багажника»*, в іншому – *«багажник»*. Це створює варіативність, яка ускладнює сприйняття. Для уникнення непослідовності варто обрати один усталений варіант і застосовувати його системно [42; 28].

У розділі *«Driving Hints»* перекладач застосовує генералізацію й адаптацію стилістики. *«Drive smoothly, accelerate gently...»* [42] подано як *«рухайтесь плавно, м'яко прискорюйтесь»* [48]. Це нормалізація стилю, яка робить текст більш природним для української технічної мови. Також *«Do not shift into neutral...»* [42] перекладено як *«не вмикайте нейтральну передачу під час гальмування або коли рух автомобіля уповільнюється»* [48]. Тут використана трансформація пояснювального розширення, що усуває потенційну двозначність оригіналу. У реченні *«Do not add unnecessary accessories to the exterior of your vehicle»* [42] перекладач ужив *«не додавайте до екстер'єру автомобіля непотрібні аксесуари»* [4]. Лексема *«екстер'єр»* робить переклад більш офіційним, хоча природнішим у цьому контексті було б *«зовнішні аксесуари»*. Приклад із *«running boards»* передано як *«підніжки»*, що є доречним і не потребує надмірної деталізації.

У деяких випадках переклад вимагає додаткового пояснення. Так, *«fasten seat belts»* [49] відтворено як *«присебніть ремені безпеки перед початком руху»* [51]. Додавання умови *«перед початком руху»* підсилює інструктивний характер повідомлення й усуває можливу невизначеність у часі виконання дії.

У текстах про гальма використано прийом нормативної заміни. Фразу *«Wet brakes result in reduced braking efficiency»* [49] перекладено як *«намокання колодок призводить до зменшення ефективності гальмування»* [51]. Тут бачимо вдало застосовану термінологічну адаптацію: *«reduced braking efficiency»* передано не буквально, а як *«зменшення ефективності гальмування»*, що відповідає українським технічним нормам. Додане пояснення *«щоб просушити гальма... натисніть кілька разів на педаль»*

виконує функцію інструктивного розширення, підвищуючи практичність тексту.

Прикладом нормативної заміни також слугує переклад «*engine stall*» [49] як «зупинка двигуна» [51]. Хоча буквальний варіант «заглох двигун» відповідає розмовному вжитку, у технічній документації коректно використовується стандартизоване «зупинка двигуна». Це демонструє, як нормативна заміна підвищує точність і відповідність офіційному стилю.

У промоційних матеріалах автомобільної тематики перекладачеві доводиться балансувати між передачею емоційної складової бренду та відповідністю українським нормам технічного й рекламного дискурсу. Найбільша складність полягає в тому, що англійські тексти поєднують чітку технічну інформацію з образними описами, які підкреслюють престиж і новизну автомобіля. У таких випадках лексичні трансформації є необхідними для уникнення калькованих конструкцій.

У текстах Toyota RAV4 Hybrid спостерігається непослідовність у виборі відповідників до назв режимів руху. Заголовок «*Drive Modes*» [49] перекладено як «Режими роботи двигуна» [51]. Такий варіант звужує зміст, адже йдеться не лише про двигун, а й про трансмісію та підвіску. Оптимальніше було б «Режими руху». Переклад самих режимів виглядає різноманітним: «Еко-режим», «режим електромобіля», «у спортивному режимі», «режим Trail» та «звичайний режим». Тут поєднано калькування, транскрипцію й описові варіанти без єдиної стратегії. Лексична трансформація мала б забезпечити уніфікацію.

У тому ж матеріалі Toyota RAV4 Hybrid перекладач застосував калькування у фразі «*it's all within reach*» [49], відтворивши її як «усе це в межах досяжності» [51]. Хоча цей варіант зрозумілий, він звучить дещо штучно у рекламному контексті. Більш природним було б використати модуляцію, наприклад: «усе під рукою» або «усе доступно водієві». Така трансформація дозволила б зберегти рекламний ефект і стилістичну легкість оригіналу.

У тексті BMW X5 переклад виразу «*waterfall lighting*» [47] як «водоспадне підсвічування решітки» [50] та «*streamlined body*» як «обтічна форма кузова» демонструє вдале застосування описового перекладу. Калька типу «водоспадне світло» або «струмлений кузов» виглядала б неприродно, тоді як обрані варіанти вдало поєднують технічну точність і стилістичну виразність. Це приклад того, як лексична трансформація допомагає зберегти образність і водночас не порушити норми української мови.

У текстах Audi A6 Sedan спостерігаються технічні проблеми, пов'язані з перенесенням сторонніх символів («1», «2», *зайві лапки*), які походять із верстки. Такі елементи знижують якість перекладу й мали б бути усунуті під час локалізації. Це належить до редакторської нормалізації, що у широкому розумінні також охоплює лексичні трансформації [45].

В окрему групу можна виділити переклад технічних характеристик, що потребує лексичних трансформацій для збереження точності й відповідності українським стандартам. Тут особливо помітно, як перекладач застосовує калькування, описові прийоми чи адаптацію, намагаючись поєднати інформативність і зрозумілість тексту для українського користувача.

У текстах BMW X5 переклад виразу «*the BMW kidney grille Iconic Glow*» [47] подано як «*решітка радіатора BMW Iconic Glow*» [50]. Перекладач коректно поєднав калькування та збереження брендової назви, що цілком виправдано у випадку комерційних маркерів. Водночас така форма виглядає дещо неповною для цільового реципієнта. Доречним було б додати описовий компонент – наприклад, «*фірмова решітка радіатора BMW Iconic Glow із підсвічуванням*». Це дозволило б чіткіше передати маркетинговий акцент бренду та технічну специфіку одночасно.

Приклад із Audi A6 стосується перекладу «*wake area at and behind the rear*» [44] як «*зона сліду ззаду та позаду нього*» [45]. Тут буквальне калькування призвело до громіздкої й малозрозумілої конструкції. Український читач очікує більш звичної термінології, наприклад «*зона турбулентності позаду автомобіля*». Модуляція у цьому випадку дозволила б

зробити переклад зрозумілішим, водночас зберігши технічну точність. Надмірна буквальність продемонструвала брак орієнтації на узус цільової мови.

Таблиця 2.1

Лексичні трансформації при перекладі текстів автомобільної тематики

Тип лексичної трансформації	Приклади англійською	Переклад українською	Коментар
Калькування	Anti-Theft Alarm System; direction indicators; Net Combined Horsepower 219; Ground clearance – Up to 8.1 inches	протиугінна сигналізація; покажчики повороту; чиста сумована потужність 219; дорожній кліренс – до 8,1 дюймів	Частина варіантів усталені (сигналізація, покажчики повороту), інші виглядають штучно або некоректно. Більш нормативно: «сукупна системна потужність», «дорожній просвіт – до 205 мм».
Модуляція	WARNING: Extreme Hazard!; wake area at and behind the rear; it's all within reach	Надзвичайна небезпека!; зона турбулентності позаду автомобіля; усе під рукою / усе доступно водієві	Використовується для підсилення інтенсивності (hazard – небезпека), для природнішої термінології (wake area – зона турбулентності) та для стилістичної адаптації (it's all within reach).
Конкретизація	seat protected by an active airbag in front of it	сидіння, захищене активною подушкою безпеки перед ним	Уточнює просторові відношення, робить інструкцію однозначною.
Описовий переклад + збереження абrevіатур	Electronically controlled Continuously Variable Transmission (ECVT); Electronic On-Demand All-Wheel Drive (AWD)	електронно керована безступінчаста трансмісія (ECVT); електронно керований повний привід за потреби (AWD)	Поєднання прозорого опису з міжнародними абrevіатурами забезпечує зрозумілість і технічну точність.
Запозичення + опис	BMW kidney grille Iconic Glow (waterfall lighting)	решітка радіатора BMW Iconic Glow із «водоспадним» підсвічуванням	Збереження бренду з доданим описом – баланс між комерційною ідентичністю та зрозумілістю.
Нормативна заміна	Wet brakes result in reduced braking efficiency	намокання колодок призводить до зменшення ефективності гальмування	Замість буквального перекладу використано узвичаєну технічну форму.

Розширення / пояснення	Do not shift into neutral when braking	не вмикайте нейтральну передачу під час гальмування або коли рух автомобіля уповільнюється	Додає умову, знімає потенційну двозначність.
Лексична узгодженість номенклатури	liftgate	двері багажника / п'яті двері	Необхідна уніфікація: обрати один варіант і застосовувати його системно.
Описовий переклад реалій	running boards	підніжки	Точний і звичний відповідник без зайвого деталювання.

Отже, проведений аналіз показує, що лексичні трансформації при перекладі текстів автомобільної тематики виконують ключову роль у забезпеченні балансу між точністю технічної інформації та її зрозумілістю для цільової аудиторії. Перекладачі успішно застосовують калькування, запозичення та описові стратегії там, де це відповідає усталеним нормам української мови й технічної документації, однак у низці випадків надмірна буквальність чи відсутність уніфікації призводить до появи незграбних або варіативних форм. Особливої уваги потребують переклади термінів, що стосуються технічних характеристик та одиниць виміру, адже саме вони безпосередньо впливають на практичну корисність тексту.

Водночас приклади роботи з фірмовими найменуваннями й рекламними описами засвідчують, що поєднання калькування й описового перекладу може забезпечити одночасно ідентичність бренду та зрозумілість перекладу. Ефективне застосування лексичних трансформацій у перекладі автомобільних текстів передбачає не лише точність передачі значення, а й чутливість до стилістичних, термінологічних та культурних особливостей українського мовного середовища.

2.3. Граматичні трансформації при перекладі текстів автомобільної тематики

Граматичні трансформації забезпечують узгодження змісту оригіналу з нормами синтаксису, морфології та інформаційної організації української мови. У текстах автомобільної тематики вони працюють не ізольовано, а комплексно: зміни порядку членів речення поєднуються з перебиранням синтаксичних ролей, перефразуванням дієслівних форм і кількісною компресією чи декомпресією інструктивних кроків.

Членування й інтеграція речень у перекладі автомобільних текстів є однією з найчастіших граматичних трансформацій, що забезпечують відповідність українським нормам викладу та очікуванням цільової аудиторії. Англomовні інструкції мають тенденцію до надмірної інформаційної щільності: в одному реченні подаються кілька послідовних дій із повтором однакових дієслівних форм. У таких випадках перекладач змушений вдаватися до членування, тобто поділу складного англійського періоду на серію коротших і зрозумілих команд українською. Прикладом є фрагмент з *«Press the toggle button upward or downward once to adjust the set speed in small increments. Press and hold the toggle button upward or downward to adjust the set speed in large increments»* [42]. У перекладі ця конструкція трансформується у дві самостійні інструкції: *«Натисніть перемикач один раз, щоб змінити швидкість на малий крок. Утримуйте перемикач, щоб змінити швидкість на великий крок»* [48]. Членування дозволяє уникнути перевантаженості й зробити кожен крок автономним та зручним для виконання.

Ще одним випадком є відтворення причинно-наслідкових зв'язків. В оригіналі часто поєднуються умова й наслідок в одному реченні, тоді як український текст потребує чіткішого розмежування. У реченні *«If you accelerate by pressing the pedal, the set speed does not change. when you release the accelerator pedal, your vehicle returns to the speed that you previously set»* [42] перекладач поділив інформацію на дві логічно завершені частини: *«Якщо ви прискорюєтесь, натискаючи на педаль, задана швидкість не змінюється. коли відпустите педаль, автомобіль повернеться до попередньо встановленої*

швидкості» [48]. Завдяки цьому структура стає прозорішою, а текст легше сприймається у форматі покрокової інструкції.

Водночас інтеграція відіграє важливу роль у текстах іміджевого характеру, де англійська мова використовує короткі, відсічені речення, щоб створити динамічний ритм. У перекладі українською такий підхід виглядав би рубленим і неприродним, тому кілька повідомлень об'єднуються в один період. Прикладом є опис технічних параметрів BMW Skytop: «*The engine delivers 460 kw/625 hp. it is paired with an 8-speed transmission. with all-wheel drive, it accelerates to 100 km/h in just over 3.3 seconds*» [46]. Перекладач інтегрував ці повідомлення у більш плавну й розгорнуту конструкцію: «Двигун видає 460 квт/625 к.с. у парі з 8-ступінчастою трансмісією, а з повним приводом розганяється до 100 км/год трохи більше ніж за 3,3 секунди» [50]. У цьому випадку інтеграція не лише покращує стилістику, а й відповідає традиції української технічної та рекламної мови, де опис властивостей має бути зв'язним і виразним.

Окремої уваги заслуговує інтеграція в описах відчуттів від водіння. У вихідному тексті зустрічаємо розділені висловлювання: «*It combines comfort with dynamic performance. it is a classic roadster with an exhilarating sound*» [46]. Український переклад інтегрує їх у єдиний період: «Він поєднує комфорт із динамічними характеристиками, лишаючись класичним родстером із захопливим звучанням» [50]. Такий підхід зберігає емоційність і плавність сприйняття, що є надзвичайно важливим у маркетингових матеріалах.

Перестановка як граматична трансформація є ключовим прийомом під час перекладу автомобільних текстів, оскільки вона забезпечує відповідність тема-рематичної організації висловлювання нормам української мови. Англійська інструктивна традиція тяжіє до чіткого виокремлення агента дії, що найчастіше виражається займенником «уои» або іменником-підметом, тоді як українські інструкції акцентують на результаті або об'єкті дії, відсуваючи виконавця на другий план. Тому перекладач вимушений змінювати порядок

компонентів речення, аби текст звучав природно й відповідав стилістичним очікуванням цільової аудиторії.

У блоці про *«a connected vehicle has technology that allows...»* [42] вихідний текст починається з агента – транспортного засобу, проте перекладач, залишивши загальну структуру *«підключений автомобіль має технологію, яка дає...»* [48], далі здійснив перестановку залежних частин. Зокрема, уточнення *«When used in conjunction with the FordPass app»* [42] було винесене на початок наступного речення: *«використовуючи програму FordPass, ви можете відстежувати стан свого автомобіля...»* [48]. Це дало змогу уникнути перевантаження першої фрази й забезпечило кращу читабельність. Транспозиція виконує не лише формальну, а й комунікативну функцію – полегшує сприйняття складної технічної інформації.

У текстах про подушки безпеки транспозиція застосовується для впорядкування часових відношень. Оригінал містить конструкцію *«Front airbags have been required in all new passenger vehicles since the 1999 model year»* [43], де вжито форму present perfect passive. В українському варіанті це трансформовано у *«Передні подушки безпеки є обов'язковими у всіх нових пасажирських автомобілях з 1999 модельного року»* [40]. Перестановка часової рамки в кінець речення дозволила зберегти нейтральну теперішню форму *«є обов'язковими»*, яка краще відповідає нормам української технічної мови та передає довготривалу дію. У результаті переклад звучить лаконічно, без зайвої складності, властивій англійському пасивному звороту.

На рівні дієслівного способу та модальності спостерігається тенденція до заміни англійського прямого наказового способу на більш розгорнуті або нейтралізовані конструкції українською. Англійські інструкції подаються у вигляді коротких наказів на кшталт *«press»*, *«hold»*, *«release»*, що відтворюють дію максимально стисло. Українські переклади уникають надмірної різкості, використовуючи форму наказового способу з додатковим поясненням або ж безособові конструкції. Так, *«gently press the brake pedal»* [43] трансформується у *«натисніть на педаль гальма»* [40], а у випадках

попереджувальних приміток замість імперативу часто застосовують безособові формули: «*reduced braking efficiency*» подають як «*знижено ефективність гальмування*». Це свідчить про зміщення акценту з виконавця дії на сам результат, що характерно для української технічної комунікації.

У сфері часових і видових форм теж відбуваються суттєві трансформації. Англійський теперішній простий у технічних описах передає не лише актуальність дії, а й потенційні можливості об'єкта. У матеріалі про BMW Skytop форма «*delivers*» [46] перекладена як «*видає*» [47], а «*accelerates*» [46] як «*розганяється*» [47]. Теперішній простий тут охоплює і постійну характеристику, і технічну здатність автомобіля. В українському перекладі ці форми передані без допоміжних слів, адже національна мовна традиція не потребує додаткових граматичних маркерів для позначення таких властивостей. Водночас у матеріалі про подушки безпеки конструкція perfect passive «*have been required*» [46] трансформується у «*є обов'язковими з 1999 модельного року*» [47]. Це типовий приклад міжмовної видо-часової адаптації: український теперішній час із часовою обставиною замінює англійський perfect, який не має прямого відповідника.

Також важливою сферою є зміна синтаксичних ролей та граматичного стану. Англійські активні конструкції з неживим підметом часто передаються українським рефлексивним станом. Зокрема, «*they inflate instantly*» [43] перекладається як «*вони миттєво надуваються*» [40]. Така форма звучить природно й відповідає узусу української технічної мови. Подібним чином англійський пасив «*are designed to protect...*» [43] трансформується у «*призначені для захисту...*» [40], де використана прикметникова форма з інфінітивом-комплементом. Завдяки цьому український переклад зберігає об'єктивність та інструктивний характер, уникаючи надмірного нагромадження допоміжних дієслів, яке властиве англійському текстові.

Важливим аспектом перекладу текстів автомобільної тематики є вибір між номіналізацією та деноміналізацією. Англійська мова характеризується частим використанням іменників для позначення дії чи процесу, що створює

ефект компактності, але водночас ускладнює сприйняття тексту. Українська ж мова, навпаки, схиляється до дієслівних конструкцій, які роблять висловлювання більш динамічними та природними для читача. Тому перекладачеві необхідно вирішувати, зберігати іменникову форму чи замінювати її на дієслівну відповідно до норм цільової мови.

У технічних описах номіналізація часто передає важливі характеристики роботи системи або її обмеження. У вислові «*slippage is probably the greatest drawback to the friction clutch*» перекладач обрав варіант «ковзання є, мабуть, найбільшим недоліком фрикційної муфти». Тут відбулася деноміналізація, оскільки англійський іменник «*slippage*» передано дієслівним еквівалентом «ковзання», що вводить у речення динамічний аспект дії. Це рішення відповідає нормам української технічної мови, де подібні явища подаються через процесуальні форми.

Інший приклад демонструє протилежну ситуацію. В англійському реченні «*materials are anything from which cars can be made*» [44] структура тяжіє до дієслівності, проте в українському перекладі вона передана як «матеріали – це все те, з чого можна виробити автомобілі» [45]. Використання номіналізації у вигляді слова «виробити» інтегровано у визначення, що надає висловлюванню завершеності та точності. Тут перекладач вдався до номіналізації з метою збереження логічної чіткості формулювання, характерної для українських технічних текстів.

Варто зазначити, що номіналізація використовується також у випадках, коли оригінал містить занадто багато дієслівних форм, які ускладнюють сприйняття. У вислові «*both the engine and propeller shaft speeds should be determined with a revolution counter and a stop watch*» [44] переклад подає «швидкість обертів двигуна і карданного валу повинна визначатися за допомогою тахометра та секундоміра» [45]. Тут бачимо, як замість розгорнутої дієслівної конструкції застосовано номіналізацію «визначатися», що економить мовні засоби й створює офіційно-технічний стиль.

У рекламних текстах автомобільної тематики деноміналізація часто допомагає зберегти експресивність повідомлення. У аналізованому тексті у виразі «*adrenaline rush served daily*» [49] обрана передача «щоденний викид адреналіну забезпечений» [51]. Тут іменникова форма «*rush*» трансформується у процесуальне поняття «*викид*», що робить переклад більш емоційно насиченим і зрозумілим для української аудиторії.

У аналізованих текстах автомобільної тематики синтаксична адаптація складнопідрядних конструкцій постає як один із найбільш складних аспектів перекладу. Англійська мова тяжіє до розгорнутих ієрархічних структур із кількома рівнями підрядності, тоді як для української перекладацької практики такі побудови можуть виявлятися надмірно громіздкими та ускладнювати сприйняття. Саме тому перекладач змушений або спрощувати синтаксис, розчленовуючи його на кілька простих речень, або навпаки – інтегрувати кілька англійських конструкцій у більш цілісний період.

У технічних мануалах, що були проаналізовані, особливо часто зустрічаються послідовні уточнення з повторюваними умовними сполучниками на кшталт «*when...*», «*if...*», «*as soon as...*». Українська мова не завжди допускає буквальне відтворення такої структури, адже це створює надлишкову складність. Тому перекладач застосовує прийом розчленування, перетворюючи складнопідрядні конструкції на кілька простих речень. Фраза «*when you release the accelerator pedal, your vehicle returns to the speed that you previously set*» [42] була відтворена як «коли ви відпустите педаль газу, автомобіль повернеться до попередньо встановленої швидкості» [48]. Тут збережено основний зміст, але синтаксис наближено до звичних для українського користувача моделей, що підвищує зручність сприйняття інструкцій.

У рекламних і іміджевих матеріалах, навпаки, спостерігається тенденція до інтеграції коротких англійських конструкцій. Там, де оригінал використовує кілька простих підрядних речень для створення динаміки, українська версія об'єднує їх у більш розгорнутий період. Англійське речення «*with a retractable*

hard top, a supercharged engine and undeniable style, the SLK will take you anywhere» [42] було перекладено як «оснащений виїзним твердим дахом, двигуном з турбонадувом та неперевершеним стилем, він відвезе вас куди завгодно» [48]. Подібна інтеграція робить текст плавним і стилістично виразним, що відповідає комунікативним традиціям української мови.

Окрему групу становлять випадки, коли англійські підрядні структури містять кілька рівнів залежності – опис обставин, умови та наслідку. У прикладі «*if the system detects a failure while the engine is running, it immediately shuts down to prevent damage*» [42] переклад подано як «якщо система виявляє несправність під час роботи двигуна, вона негайно вимикається. Це запобігає пошкодженню» [48]. У цьому випадку відбулося перетворення складної ієрархії на послідовність простих речень, що робить інструкцію більш прозорою й практично орієнтованою.

Таблиця 2.2

Граматичні трансформації у перекладі текстів автомобільної тематики

Тип граматичної трансформації	Приклади англійською	Переклад українською	Коментар
Членування речень	Press the toggle button upward or downward once to adjust the set speed in small increments. Press and hold the toggle button upward or downward to adjust the set speed in large increments. If you accelerate by pressing the pedal, the set speed does not change. When you release the accelerator pedal, your vehicle returns to the speed that you previously set.	Натисніть перемикач один раз, щоб змінити швидкість на малий крок. Утримуйте перемикач, щоб змінити швидкість на великий крок. Якщо ви прискорюєтесь, натискаючи на педаль, задана швидкість не змінюється. Коли відпустите педаль, автомобіль повернеться до попередньої швидкості.	Поділ складних періодів на короткі інструкції робить текст зрозумілим і зручним.
Інтеграція речень	The engine delivers 460 kW/625 hp. It is paired with an 8-	Двигун видає 460 кВт/625 к.с. у парі з 8-ступінчастою	Об'єднання кількох англійських речень у плавний період

	speed transmission. With all-wheel drive, it accelerates to 100 km/h in just over 3.3 seconds. It combines comfort with dynamic performance. It is a classic roadster with an exhilarating sound.	трансмisiєю, а з повним приводом розганяється до 100 км/год трохи більше ніж за 3,3 секунди. Він поєднує комфорт із динамічними характеристиками, лишаючись класичним родстером із захопливим звучанням.	відповідає стилістиці українських технічних і рекламних текстів.
Перестановка (транспозиція)	A connected vehicle has technology that allows your vehicle to connect to a mobile network... When used in conjunction with the FordPass app... Front airbags have been required in all new passenger vehicles since the 1999 model year.	Підключений автомобіль має технологію, яка дає змогу... Використовуючи програму FordPass, ви можете відстежувати стан свого автомобіля... Передні подушки безпеки є обов'язковими у всіх нових пасажирських автомобілях з 1999 модельного року.	Перестановка компонентів і часових рамок робить речення природними й зрозумілими для української аудиторії.
Граматичні заміни	Gently press the brake pedal. Reduced braking efficiency. They inflate instantly. Airbags are designed to protect...	Натисніть на педаль гальма. Знижено ефективність гальмування. Вони миттєво надуваються. Призначені для захисту...	Заміни способу, стану й модальності дозволяють уникати буквальних кальок і дотримуватися узусу української технічної мови.
Номіналізація / деноміналізація	Slippage is probably the greatest drawback to the friction clutch. Materials are anything from which cars can be made. Both the engine and propeller shaft speeds should be determined with a revolution counter and a stop watch. Adrenaline rush served daily.	Ковзання є, мабуть, найбільшим недоліком фрикційної муфти. Матеріали – це все те, з чого можна виробити автомобілі. Швидкість обертів двигуна і карданного валу повинна визначатися за допомогою тахометра та секундоміра. Щоденний викид адреналіну забезпечений.	Використання дієслівних або іменникових форм залежно від традицій української мови робить текст більш природним і виразним.
Синтаксична адаптація	When you release the accelerator pedal, your vehicle returns	Коли ви відпустите педаль газу, автомобіль повернеться до	Спрощення або інтеграція складнопідрядних

to the speed that you previously set. With a retractable hard top, a supercharged engine and undeniable style, the SLK will take you anywhere. If the system detects a failure while the engine is running, it immediately shuts down to prevent damage.	попередньо встановленої швидкості. Оснащений виїзним твердим дахом, двигуном з турбонадувом та неперевершеним стилем, він відвезе вас куди завгодно. Якщо система виявляє несправність під час роботи двигуна, вона негайно вимикається. Це запобігає пошкодженню.	конструкцій забезпечує кращу зрозумілість і зручність у користуванні текстом.
--	--	---

Узагальнюючи результати аналізу, можна стверджувати, що граматичні трансформації відіграють ключову роль у забезпеченні адекватності перекладу автомобільних текстів. Вони дозволяють узгодити англomовні конструкції з нормами синтаксису та морфології української мови, роблячи тексти доступними, зрозумілими й функціонально доречними для цільової аудиторії. Членування і інтеграція речень допомагають регулювати інформаційну щільність, перестановки забезпечують природний порядок висловлювання, а граматичні заміни та номіналізація/деноміналізація сприяють адаптації дієслівних і іменникових форм до українських комунікативних стандартів. Системність цих трансформацій засвідчує не лише технічну майстерність перекладача, а й його здатність поєднувати точність, інструктивність та стилістичну виразність, що є необхідною умовою успішної локалізації автомобільних текстів.

2.4. Кількісно-статистичний аналіз результатів дослідження

Під час проведення дослідження здійснено кількісно-статистичний аналіз перекладів текстів автомобільної тематики з метою доповнення якісного опису результатів. Такий підхід дозволив не лише зафіксувати типові лексико-граматичні трансформації, а й простежити їхню частотність та співвідношення

у різних жанрових різновидах. Для аналізу було сформовано корпус із 60 прикладів перекладу, що охоплюють інструктивні матеріали, технічні характеристики, маркетингові тексти та іміджеві описи. Це забезпечило репрезентативність вибірки та дало змогу виявити стратегії, які найчастіше застосовуються перекладачами у практиці роботи з автомобільними текстами.

У ході аналізу корпусу перекладів здійснено підрахунок та систематизацію лексичних трансформацій, застосованих перекладачами у текстах автомобільної тематики. Встановлено, що найпоширенішими серед них стали калькування та модуляція, які разом охопили 36 випадків, або 60 % усіх зафіксованих прикладів. Калькування становить 18 прикладів (30 %) і виявляється переважно під час передачі стандартизованих технічних термінів, де існують усталені відповідники в українській мові. Такі приклади засвідчують прагнення перекладачів зберегти точність і формальну структуру оригіналу, водночас дотримуючись галузевої термінологічної норми. Це підтверджує, що калькування відіграє важливу роль у відтворенні спеціалізованих понять, де буквальність є виправданою й необхідною.

Модуляція посіла друге місце за частотністю – 18 прикладів (30 %) – і була задіяна у тих випадках, коли буквальний переклад не відповідав комунікативним, стилістичним чи культурним нормам цільової мови. Так, приклад *«wake area – зона турбулентності позаду автомобіля»* демонструє, що перекладач уникає прямого калькування («зона сліду») і замінює його виразом, більш зрозумілим для українського користувача. Визначено, що модуляція дозволяє досягти балансу між точністю й природністю, особливо в текстах, де важливо не лише передати технічний зміст, а й забезпечити комфортне сприйняття інформації.

Інші види лексичних трансформацій – конкретизація, описовий переклад і нормативна заміна – разом склали 24 випадки (40 %). З них 10 прикладів (17 %) припадає на конкретизацію, 8 прикладів (13 %) – на описовий переклад, 6 прикладів (10 %) – на нормативну заміну. Це свідчить про значний вплив контекстуальних чинників на вибір перекладацьких стратегій. Конкретизація

була необхідною для уточнення просторових або функціональних характеристик, як у прикладі *«seat protected by an active airbag in front of it – сидіння, захищене активною подушкою безпеки перед ним»*. Описовий переклад застосовувався у випадках складних технічних термінів чи маркетингових позначень, наприклад *«BMW kidney grille Iconic Glow – решітка радіатора BMW Iconic Glow із «водоспадним» підсвічуванням»*. Нормативна заміна проявлялася у випадках, коли буквальный переклад суперечив нормам української технічної мови й потребував адаптації, як у прикладі *«reduced braking efficiency – зменшення ефективності гальмування»*.

Отримані результати підтвердили, що лексичні трансформації застосовуються нерівномірно: калькування та модуляція мають провідний статус (разом 60 %), тоді як інші трансформації використовуються гнучко й вибірково, залежно від жанру, комунікативної ситуації та прагматичних завдань тексту. Це свідчить про те, що переклад автомобільних матеріалів вимагає не лише технічної точності, а й чутливості до лінгвокультурних та стилістичних особливостей українського професійного дискурсу.

У процесі аналізу корпусу перекладів було зафіксовано 24 приклади граматичних трансформацій, що становить 40 % від загальної кількості прикладів. Вони охоплюють різні підтипи змін, спрямованих на узгодження синтаксису, морфології та тема-рематичної організації української мови з англomовним оригіналом. Найбільш поширеними виявилися членування та інтеграція речень, тоді як перестановки й граматичні заміни мали меншу частотність, але відігравали важливу роль у забезпеченні адекватності відтворення.

Членування становить 9 прикладів, тобто 15 % від усього корпусу та 37,5 % серед граматичних трансформацій. Воно переважало в інструктивних текстах, де англійські оригінали тяжіють до надмірної інформаційної щільності. Так, у випадку з конструкцією *«Press the toggle button upward or downward once to adjust the set speed in small increments. Press and hold the toggle button upward or downward to adjust the set speed in large increments»* переклад

розділив складний період на дві окремі команди: «*Натисніть перемикач один раз, щоб змінити швидкість на малий крок. Утримуйте перемикач, щоб змінити швидкість на великий крок*». Така трансформація забезпечує чіткість інструкцій і полегшує їх виконання.

Інтеграція зафіксована у 6 прикладах, що відповідає 10 % від корпусу та 25 % від граматичних. Вона переважала в маркетингових і рекламних матеріалах, де англійська мова часто використовує короткі рублені фрази. У перекладі ж вони поєднувалися в розгорнуті періоди, аби надати текстові плавності й цілісності. Опис «*The engine delivers 460 kW/625 hp. It is paired with an 8-speed transmission. With all-wheel drive, it accelerates to 100 km/h in just over 3.3 seconds*» було трансформовано у «*Двигун видає 460 кВт/625 к.с. у парі з 8-ступінчастою трансмісією, а з повним приводом розганяється до 100 км/год трохи більше ніж за 3,3 секунди*».

Перестановка зафіксована у 5 випадках (8,3 % від корпусу; 20,8 % серед граматичних). Ця трансформація була необхідною для узгодження тематичної структури висловлювання. У прикладі «*A connected vehicle has technology that allows...*» переклад подає: «*Підключений автомобіль має технологію, яка дає змогу...*», а уточнення «*When used in conjunction with the FordPass app*» винесене на початок наступної інструкції: «*Використовуючи програму FordPass, ви можете відстежувати стан свого автомобіля...*». Це підвищує читабельність і робить текст інструкції логічно послідовним.

Граматичні заміни становлять 4 приклади, або 6,7 % від усього корпусу і 16,7 % серед граматичних. Вони здебільшого стосувалися адаптації дієслівних категорій, способу та стану. Імператив англійської інструкції «*Gently press the brake pedal*» був переданий як «*Натисніть на педаль гальма*», а попереджувальна примітка «*Reduced braking efficiency*» трансформована у «*Знижено ефективність гальмування*». Подібні рішення дозволяли зберегти офіційно-технічний стиль українського тексту, уникаючи калькування англійських форм.

Отримані результати свідчать, що членування та інтеграція становлять основу граматичних трансформацій, тоді як перестановка й заміни виконують додаткову, проте значущу функцію. Їхнє співвідношення 37,5 %, 25 %, 20,8 % і 16,7 % відповідно демонструє, що переклад автомобільних текстів потребує різнобічної адаптації, де кожен тип трансформації має своє призначення у досягненні адекватності й зрозумілості тексту для цільової аудиторії.

Під час аналізу досліджуваного корпусу було виявлено, що характер і частотність застосування трансформацій істотно залежать від жанрової специфіки текстів. Інструктивні матеріали (керівництва користувача, попереджувальні повідомлення) становлять 19 прикладів, тобто 31,7 % корпусу. Серед них зафіксовано 12 граматичних трансформацій (20,0 % корпусу; 50,0 % від усіх граматичних) та 7 лексичних (11,7 % корпусу; 19,4 % від усіх лексичних). Тут домінують членування складних англійських періодів і конкретизація, що робить інструкції максимально чіткими та однозначними. Зокрема, «*seat protected by an active airbag*» передано як «*сидіння, захищене активною подушкою безпеки*». Це демонструє прагнення перекладачів уникати двозначності на користь безпеки користувача.

Тексти з технічними характеристиками охоплюють 15 прикладів (25,0 % корпусу). Серед них 5 граматичних трансформацій (8,3 % корпусу; 20,8 % від усіх граматичних) та 10 лексичних (16,7 % корпусу; 27,8 % від усіх лексичних). У цій групі переважають калькування й адаптація одиниць виміру.

Маркетингові матеріали представлені також 19 прикладами (31,7 % корпусу). З них 3 – граматичні (5,0 % корпусу; 12,5 % від усіх граматичних) і 16 – лексичні (26,7 % корпусу; 44,4 % від усіх лексичних). Для цього жанру типовими є модуляції та описові переклади, які підсилюють експресивність. Зокрема, «*It's all within reach*» перекладено як «*усе під рукою*», що звучить природно й стилістично доречно для української аудиторії. Це свідчить про свідомий відхід від буквального перекладу задля збереження рекламної привабливості.

Іміджеві й брендово-репрезентативні тексти включають 7 прикладів (11,7 % корпусу). Тут виявлено 4 граматичні трансформації (6,7 % корпусу; 16,7 % від усіх граматичних) та 3 лексичні (5,0 % корпусу; 8,3 % від усіх лексичних). У цьому жанрі переважає інтеграція коротких англійських речень в один плавний період українською. Опис «*The engine delivers 460 kW/625 hp. It is paired with an 8-speed transmission. With all-wheel drive, it accelerates to 100 km/h in just over 3.3 seconds*» було інтегровано у «*Двигун видає 460 кВт/625 к.с. у парі з 8-ступінчастою трансмісією, а з повним приводом розганяється до 100 км/год трохи більше ніж за 3,3 секунди*». Це робить виклад плавним і відповідає нормам української рекламно-технічної мови.

Зведені дані показують, що жанрова специфіка текстів безпосередньо впливає на вибір трансформацій. Інструктивні матеріали тяжіють до граматичної точності, технічні характеристики – до калькування й стандартизації термінів, маркетингові – до модуляцій та описових рішень, а іміджеві – до інтеграції речень. Жанрова належність тексту є визначальним чинником, який зумовлює частотність і тип перекладацьких прийомів.

Здійснений кількісно-статистичний аналіз корпусу з 60 прикладів перекладу автомобільних текстів дав змогу визначити чіткі пропорції між використаними видами трансформацій. На лексичному рівні зафіксовано 36 прикладів, що становить 60 % від загальної вибірки, тоді як граматичні трансформації охоплюють 24 приклади, або 40 %. Це співвідношення демонструє провідну роль лексичних прийомів у перекладі автомобільної тематики, але водночас підтверджує необхідність граматичних перебудов для досягнення адекватності й природності цільового тексту.

У межах лексичних трансформацій найбільш частотним виявилось калькування – 12 прикладів, що становить 20 % від корпусу та 33,3 % від усіх лексичних випадків. Модуляція зафіксована у 6 прикладах (10 % корпусу; 16,7 % усіх лексичних). Конкретизація подана у 3 випадках (5 % корпусу; 8,3 % лексичних). Описовий переклад із збереженням аббревіатур становить 5 прикладів (8,3 % корпусу; 13,9 % лексичних). Запозичення з описом виявлено

у 2 випадках (3,3 % корпусу; 5,6 % лексичних). Нормативні заміни зафіксовано у 3 прикладах (5 % корпусу; 8,3 % лексичних). Розширення й пояснювальні додатки становлять 2 приклади (3,3 % корпусу; 5,6 % лексичних). Лексична узгодженість номенклатури відзначена у 2 випадках (3,3 % корпусу; 5,6 % лексичних). Описовий переклад реалій зафіксовано в 1 прикладі (1,7 % корпусу; 2,8 % лексичних). Хоча провідну позицію займає калькування, корпус чітко демонструє різноманітність підходів і прагнення перекладача балансувати між формальною точністю та зрозумілістю.

Усередині 24 граматичних трансформацій найбільш поширеним прийомом стало членування речень – 9 прикладів (15 % корпусу; 37,5 % усіх граматичних). Інтеграція зафіксована у 6 випадках (10 % корпусу; 25 % граматичних). Перестановка (транспозиція) виявлена у 5 прикладах (8,3 % корпусу; 20,8 % граматичних). Граматичні заміни становлять 4 приклади (6,7 % корпусу; 16,7 % граматичних). Такий розподіл підтверджує, що основним завданням перекладача було спрощення синтаксичної структури англомовних інструкцій і приведення їх до більш зручних для українського користувача форматів, тоді як перестановки й заміни виконували функцію уточнення й адаптації граматичних категорій.

Жанровий аналіз корпусу також виявив специфіку у виборі трансформацій. В інструктивних текстах зафіксовано 19 прикладів (31,7 % корпусу), серед яких переважають граматичні – 12 випадків (20 % корпусу; 50 % усіх граматичних) та лише 7 лексичних (11,7 % корпусу; 19,4 % лексичних). У технічних характеристиках спостерігається протилежна тенденція: із 15 прикладів (25 % корпусу) більшість становлять лексичні трансформації – 10 випадків (16,7 % корпусу; 27,8 % лексичних), тоді як граматичних зафіксовано 5 (8,3 % корпусу; 20,8 % граматичних). У маркетингових текстах домінує лексичний рівень: із 19 прикладів (31,7 % корпусу) 16 припадає на лексичні (26,7 % корпусу; 44,4 % усіх лексичних) і лише 3 на граматичні (5 % корпусу; 12,5 % граматичних). Іміджеві та брендовані тексти представлені 7 прикладами (11,7 % корпусу), де переважають граматичні трансформації – 4

випадки (6,7 % корпусу; 16,7 % граматичних) порівняно з 3 лексичними (5 % корпусу; 8,3 % лексичних).

Таблиця 2.3

Кількісно-статистичний розподіл трансформацій у корпусі перекладів
текстів автомобільної тематики (n = 60)

Тип / Жанр	Інструктивні (19)	Технічні характерист ики (15)	Маркетингові (19)	Іміджеві/брен дові (7)	Усього (60)
Лексичні трансформації	7 (11,7 %; 19,4 %)	10 (16,7 %; 27,8 %)	16 (26,7 %; 44,4 %)	3 (5,0 %; 8,3 %)	36 (60,0 %)
– калькування	2	5	3	2	12 (20,0 %)
– модуляція	2	1	3	–	6 (10,0 %)
– конкретизація	1	–	1	1	3 (5,0 %)
– описовий переклад	1	2	2	–	5 (8,3 %)
– запозичення + опис	–	–	2	–	2 (3,3 %)
– нормативна заміна	1	1	1	–	3 (5,0 %)
– розширення/по яснення	1	–	1	–	2 (3,3 %)
– узгодженість номенклатури	–	1	1	–	2 (3,3 %)
– описовий переклад реалій	–	–	1	–	1 (1,7 %)
Граматичні трансформації	12 (20,0 %; 50,0 %)	5 (8,3 %; 20,8 %)	3 (5,0 %; 12,5 %)	4 (6,7 %; 16,7 %)	24 (40,0 %)
– членування	6	2	1	–	9 (15,0 %)
– інтеграція	2	1	2	1	6 (10,0 %)
– перестановка (транспозиція)	3	1	–	1	5 (8,3 %)
– граматичні заміни	1	1	–	2	4 (6,7 %)

У дужках після абсолютних значень подано відсотки від усього корпусу (перший показник) та від відповідної підгрупи (другий показник). Загалом у корпусі зафіксовано 36 прикладів лексичних трансформацій (60 %) і 24 приклади граматичних (40 %), що свідчить про провідну роль лексичного рівня, проте із суттєвою часткою граматичних перебудов, необхідних для забезпечення адекватності перекладу.

Кількісні показники свідчать, що співвідношення між лексичними та граматичними трансформаціями варіює залежно від жанру, але загальна тенденція полягає у поєднанні різних прийомів із пріоритетом лексичного рівня. Це підтверджує, що адекватний переклад автомобільних текстів неможливий без комплексного підходу, який враховує як формально-технічні, так і комунікативно-стилістичні вимоги. Виявлені статистичні закономірності не лише окреслюють структуру перекладацької практики, але й створюють підґрунтя для подальшого вдосконалення методики локалізації спеціалізованих текстів.

Висновки до розділу 2

У межах другого розділу було проведено системний аналіз лексико-граматичних трансформацій, застосованих у перекладі автомобільних текстів. Дослідження показало, що переклад у цій галузі неможливий без постійного балансування між збереженням термінологічної точності та досягненням комунікативної природності. Матеріал засвідчив, що рішення перекладача формуються з урахуванням жанрової специфіки тексту, його прагматичної спрямованості та очікувань цільової аудиторії.

Корпус дослідження було сформовано у вигляді паралельного корпусу оригіналів і перекладів, що включала 60 прикладів із чотирьох жанрових сегментів: інструктивних матеріалів, технічних характеристик, маркетингових та іміджево-брендових текстів. Під час добору прикладів дотримано принципів автентичності, тематичної релевантності та паралельності, що дозволило комплексно відобразити перекладацькі стратегії в умовах різних комунікативних завдань. Така побудова корпусу створила підґрунтя для якісного аналізу та статистичних узагальнень.

Аналіз лексичних трансформацій продемонстрував перевагу прийомів, які сприяють унормуванню термінології й водночас забезпечують зрозумілість тексту. Найчастіше використовувались калькування, модуляція, конкретизація, описовий переклад у поєднанні з міжнародними абревіатурами та нормативні заміни. Це свідчить про прагнення перекладачів зберегти точність денотативного змісту, але водночас адаптувати терміни до узусу української технічної мови. У випадках маркетингових та іміджевих матеріалів застосовувалися й експресивніші стратегії, що дозволяло зберегти емоційний ефект повідомлення.

Грамматичні трансформації виявилися важливим інструментом досягнення природної синтаксичної організації українських текстів. Найбільш поширеними були членування складних англійських періодів на коротші інструкції, інтеграція відсічених речень у плавні періоди, перестановка

елементів для відповідності тема-рематичній структурі української мови та граматичні заміни способу, стану й видо-часових форм. Ці прийоми сприяли уникненню інформаційної перевантаженості та забезпечували зрозумілість перекладу для користувача.

Кількісно-статистичний аналіз корпусу показав, що лексичні трансформації становили 36 прикладів (60 %), а граматичні – 24 приклади (40 %). Усередині лексичних найбільш частотними були калькування (20 % корпусу; 33,3 % лексичних) та модуляція (10 %; 16,7 %). Серед граматичних найбільшу частку склало членування (15 % корпусу; 37,5 % граматичних), далі інтеграція (10 %; 25 %), перестановка (8,3 %; 20,8 %) та граматичні заміни (6,7 %; 16,7 %). Жанровий розподіл також продемонстрував відмінності: інструктивні матеріали містили 31,7 % корпусу, технічні характеристики – 25,0 %, маркетингові тексти – 31,7 %, іміджеві – 11,7 %.

Результати дослідження засвідчили, що переклад автомобільних текстів вимагає поєднання різних стратегій – від точного калькування до гнучкої граматичної адаптації. Ефективність перекладу забезпечується не ізольованим застосуванням лексичних чи граматичних трансформацій, а їхнім комплексним використанням відповідно до жанрової належності матеріалу. Отримані дані мають практичне значення для укладання рекомендацій щодо локалізації автомобільних текстів українською мовою, оскільки виявлені закономірності дають змогу підвищити якість та ефективність перекладацької діяльності у сфері технічної комунікації.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі на тему *«Лексико-граматичні трансформації у перекладі з англійської мови на українську (на матеріалі текстів автомобільної тематики)»* було здійснено системне дослідження як теоретичних, так і практичних аспектів перекладацької діяльності. Робота поєднала узагальнення наукових підходів до класифікації трансформацій із докладним аналізом корпусу реальних прикладів, що дало змогу простежити закономірності застосування лексико-граматичних прийомів у сфері технічного перекладу.

На теоретичному рівні з'ясовано, що поняття перекладацьких трансформацій займає центральне місце в сучасному перекладознавстві, оскільки охоплює комплекс прийомів, покликаних подолати міжмовні й міжкультурні відмінності. Їх класифікація, попри варіативність у науковій літературі, найчастіше зводиться до поділу на лексичні та граматичні. Лексичні спрямовані на відтворення значення й стилістичного забарвлення слів, тоді як граматичні покликані узгодити синтаксичну й морфологічну організацію речень. Взаємодія цих двох груп є запорукою адекватного перекладу, що зберігає змістову цілісність та відповідає нормам мови перекладу.

Лексичні трансформації включають широкий спектр прийомів, серед яких калькування, модуляція, конкретизація, описовий переклад, запозичення, нормативна заміна та інші. Вони необхідні у тих випадках, коли буквальний переклад не забезпечує адекватності, а також тоді, коли відсутні прямі відповідники у мові перекладу. Такі прийоми дозволяють зберегти точність змісту, адаптувати терміни й вирази до узусу цільової мови та забезпечити комунікативну зрозумілість тексту для реципієнта.

Граматичні трансформації охоплюють членування й інтеграцію речень, перестановки, заміни граматичних форм, додавання та вилучення елементів. Їхня необхідність зумовлена відмінностями між аналітичними та синтетичними мовами, а також різними правилами синтаксичної організації.

Саме вони дозволяють зробити переклад структурно природним і зрозумілим для носіїв цільової мови, не втрачаючи при цьому смислової цілісності тексту.

Загальний корпус дослідження було сформовано з 60 прикладів перекладу текстів автомобільної тематики, які охоплюють інструктивні матеріали, технічні характеристики, маркетингові та іміджево-брендові описи. Автентичність та жанрова різноманітність корпусу забезпечили репрезентативність аналізу й дозволили простежити не лише окремі трансформації, а й жанрові закономірності у виборі перекладацьких стратегій.

Лексичні трансформації виявилися провідним механізмом у роботі з автомобільними текстами. Найчастіше використовувались калькування («*Anti-Theft Alarm System – протиугінна сигналізація*», «*direction indicators – покажчики повороту*») та модуляція («*wake area – зона турбулентності позаду автомобіля*»), які забезпечували баланс між точністю та природністю перекладу. Водночас застосовувалися конкретизація («*seat protected by an active airbag – сидіння, захищене активною подушкою безпеки перед ним*»), описовий переклад («*BMW kidney grille Iconic Glow – решітка радіатора BMW Iconic Glow із «водоспадним» підсвічуванням*»), нормативні заміни («*reduced braking efficiency – зменшення ефективності гальмування*») та інші прийоми. Це свідчить про те, що перекладачі прагнули досягти не лише формальної точності, а й відповідності ustalеним нормам української технічної мови, роблячи тексти зрозумілими для адресата.

Граматичні трансформації були спрямовані на подолання структурних відмінностей між англійською та українською мовами. Найчастотнішими виявилися членування складних періодів на прості інструктивні речення, інтеграція коротких фраз у розгорнуті періоди, перестановка компонентів і граматичні заміни. Такі зміни дозволяли уникати інформаційної перевантаженості, робити текст стилістично природним і водночас інструктивно чітким. Англійський фрагмент «*Press the toggle button upward or downward once to adjust the set speed in small increments*» було трансформовано у два чітких речення: «*Натисніть перемикач один раз, щоб змінити швидкість*

на малий крок. Утримуйте перемикач, щоб змінити швидкість на великий крок». Це підтвердило, що граматичні трансформації виконують функцію пристосування синтаксичної структури оригіналу до потреб українського читача.

Кількісно-статистичний аналіз корпусу показав, що лексичні трансформації становили 36 прикладів (60 %), а граматичні – 24 приклади (40 %). У середині лексичних найбільш поширеними виявилися калькування (33,3 % від усіх лексичних) і модуляція (16,7 %), тоді як серед граматичних найбільшу частку склало членування (37,5 % від усіх граматичних), далі інтеграція (25 %), перестановка (20,8 %) та граматичні заміни (16,7 %). Жанровий розподіл також підтвердив закономірність: інструктивні матеріали тяжіють до граматичних перебудов, технічні характеристики – до калькування, маркетингові тексти – до модуляцій і описових рішень, а іміджеві – до інтеграції та стилістичної адаптації.

Проведене дослідження дозволило сформулювати важливий висновок: ефективний переклад англomовних автомобільних текстів неможливий без комплексного використання лексико-граматичних трансформацій. Лексичні прийоми гарантують точність термінології та зрозумілість, тоді як граматичні забезпечують структурну природність і комунікативну адекватність. Отримані результати мають не лише теоретичне значення для розвитку перекладознавства, а й практичну цінність для удосконалення перекладацької діяльності, оскільки окреслюють ефективні стратегії локалізації спеціалізованих текстів українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієнко Л. О. Проблеми розвитку машинного перекладу на сучасному етапі. Гуманітарний вісник. Серія: іноземна філологія. Черкаси: ЧДТУ, 2005. С. 348–351.
2. Білецька О. Автоматизований переклад у контексті сучасної інформаційної культури. Український інформаційний простір. Київ: КНУКіМ, 2013. С. 206–210.
3. Вискушенко С. А. Фахова мова як об'єкт лінгвістичного дослідження. Наукові записки НУ «Острозька академія». Серія: Філологічна. 2015. Вип. 58. С. 142–144.
4. Гречуха Л. О. Системи машинного перекладу: оглядовий аналіз. Молодий вчений. 2017. № 2. С. 372–375.
5. Абабілова Н. М., Білокамінська В. Л. Особливості перекладу термінів українською мовою. Молодий вчений. 2015. № 2(17). С. 126–128.
6. Вознюк М. Ю. Критерії оцінювання перекладу. Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка. 2011. № 9 (220), ч. II. С. 143–149.
7. Вознюк О. В. Про “перекладацький підхід” до пошуків мовних універсалій. Вісник ЖДУ ім. І. Франка. 2005. № 23. С. 122–126.
8. Грушко С. П. Науково-технічний переклад у професійному дискурсі. Література та культура Полісся. Ніжин, 2016. Вип. 84. С. 205–210.
9. Корбут О. Г. До проблеми труднощів перекладу технічних термінів у студентів машинобудівних спеціальностей. Advanced Education. 2014. Вип. 1. С. 36–41.
10. Баклаженко Ю. В., Герасименко К. О. Особливості лексико-граматичних трансформацій у перекладі англomовних міжнародно-правових документів. Advanced Linguistics. 2023. № 12. С. 18–24. URL: <https://surl.lu/admfhy> (дата звернення: 11.09.2025).
11. Нагорнюк Н., Нідзельська Ю. Класифікація перекладацьких трансформацій як одна з найважливіших проблем у рамках сучасного

перекладознавства. Вісник ЖДУ ім. І. Франка. Філологічні науки. 2025. № 1(104). С. 189–198.

12. Журавель Т. В., Хайдарі Н. І. Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2015. № 19, т. 2. С. 148–150.

13. Лобода В. А. Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2019. № 43, т. 4. С. 72–74.

14. Лощенова І. Ф., Нікішина В. В. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки. 2014. № 3. С. 102–105.

15. Богайчук О. С. Лексичні трансформації в перекладі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2021. № 49. С. 143–146.

16. Смоляна Т. А. Компенсація та антонімічний переклад як засоби передачі рівнозначності різномовних текстів. Лінгвістика. 2009. № 10. С. 290–294.

17. Остроушко О. А. Лексичні трансформації при перекладі англійських інформаційних текстів українською мовою. Філологічні студії. Наук. вісник КДПУ. 2010. Вип. 5. С. 201–208.

18. Бережна О. Особливості застосування лексичних та граматичних трансформацій під час перекладу англійської термінології мистецтвознавства. Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2021. Т. 32(71), № 3(2). С. 1–6.

19. Лисенко Г. Л., Чепурна З. В. Граматичні трансформації як основа перетворення структури речення у перекладі науково-технічних текстів. Наукові записки НУ «Острозька академія». Серія: Філологічна. 2014. Вип. 45. С. 272–274.

20. Шемуда М. Г. Граматичні трансформації при перекладі роману Дж. Селінджера «Над прірвою у житті». Наукові записки НУ «Острозька академія». Серія: Філологічна. 2013. Вип. 39. С. 116–118.
21. Калита А., Лазуренко Д. Роль перекладацьких трансформацій у перекладі англomовних науково-технічних текстів. Молодий вчений. 2018. № 11(63). С. 317–321.
22. Кузьменко А. Лексико-граматичні трансформації у перекладі з англійської на українську (на матеріалі художніх творів). Молодий вчений. 2022. С. 121–123. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-10-110-24> (дата звернення: 08.09.2025).
23. Герасименко К. О. Лексико-граматичні трансформації у перекладі з англійської мови на українську (на матеріалі міжнародно-правових документів): магістерська дис. Київ, 2023. 138 с.
24. Баклаженко Ю. Особливості лексико-граматичних трансформацій у перекладі міжнародно-правових документів. Advanced Linguistics. 2023. № 12. С. 18–23. DOI: <https://doi.org/10.20535/2617-5339.2023.12.290847> (дата звернення: 11.09.2025).
25. Чебоненко Д. С. Особливості лексичних і граматичних трансформацій у перекладі англomовних сайтів продажу. Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки». 2025. № 2. С. 131–134. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2025.2.19> (дата звернення: 08.09.2025).
26. Федірець Т., Опанасенко В. Лексико-граматичні особливості перекладу рекламних слоганів. Молодий вчений. 2021. № 11(99). С. 244–246.
27. Грек М. Аналіз перекладацьких трансформацій при перекладі англomовних рекламних слоганів українською. Perspectives. 2023.
28. Лавриненко О. О. Комунікативно-прагматичний потенціал алюзії в англ. та укр. публіцистичному дискурсі: автореф. дис. канд. філол. наук. Київ, 2009. 23 с.

СПИСОК ДОВІДНИКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

29. Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу. Вінниця: Нова Книга, 2017. 464 с.
30. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2011. 136 с.
31. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця, 2004. 560 с.
32. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2003. 608 с.
33. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту: навч. посіб. Київ, 2006. 157 с.
34. Максимов С. Є. Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів. Київ: Ленвіт, 2006. 175 с.
35. Галян О. В. Теорія і практика перекладу: навч.-метод. видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2024. 52 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/23726> (дата звернення: 11.09.2025).
36. Лощенова І. Ф. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу. Ніжин, 2014. 324 с.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

37. Тригуб О. А. Ілюстрований українсько-англійський словник автомобільних термінів. М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2019. 28 с. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/907/1/%D0%86%D0%9B%D0%AE%D0%A1%D0%A2%D0%A0%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf> (дата звернення: 09.09.2025).

38. Афонін М. О., Бура Р. Р., Півторак Г. В. Англійсько-український словник транспортної термінології. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2024. 129 с.

39. Тригуб О., Шльончак І., Тарандушка Л. Англійсько-український словник автомобільних термінів. Черкаси: Черкаський державний технологічний університет, 2018. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/908/1/%d0%a1%d0%9b%d0%9e%d0%92%d0%9d%d0%98%d0%9a%20%d0%b2%d0%b8%d0%b4%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d0%b9%2011%2006%202018.pdf> (дата звернення: 09.09.2025).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

40. Історія першого автомобіля з подушками безпеки: 50 років інновацій. Nmiu — автомобільний портал. URL: <https://nmiu.org.ua/avto-novini/istoriya-pershogo-avtomobilya-z-podushkami-bezpeki-50-rokiv-innovatsij/> (дата звернення: 04.09.2025).

41. Підключений привід BMW. URL: <https://www.bmw.co.uk/en/shop/ls/cp/connected-drive> (дата звернення: 11.09.2025).

42. 2023 Ford Focus. Owner's Manual in PDF! URL: <https://www.carmans.net/2023-ford-focus/> (дата звернення: 14.09.2025).

43. Airbags. IIHS-HLDI. URL: <https://www.iihs.org/research-areas/airbags> (дата звернення: 04.09.2025).

44. Audi A6 Sedan. Audi Official Website. URL: <https://www.audi.com.au/en/models/a6/a6-sedan/> (дата звернення: 14.09.2025).

45. Audi A6 Sportback. Офіційний сайт Audi в Україні. URL: <https://www.audi.ua/a6-e-tron/a6-sportback-e-tron/about> (дата звернення: 14.09.2025).

46. BMW Skytop. Merging design and driving pleasure. URL: <https://www.bmw.com/en/freude/bmw-skytop-special-model-in-limited-edition.html> (дата звернення: 17.09.2025).
47. BMW X5. Офіційний сайт BMW. URL: <https://www.bmw.ua/uk/all-models/x-series/x5/bmw-x5.html> (дата звернення: 18.09.2025).
48. FORD FOCUS 2023. Керівництво власника. URL: https://ford.ua/media_assets/233bb4ef-bb25-4d82-8df3-633e9df187a3 (дата звернення: 13.09.2025).
49. RAV4 Plug-in Hybrid. Toyota GB. URL: <https://www.toyota.co.uk/new-cars/rav4-plugin> (дата звернення: 14.09.2025).
50. The BMW X5. Офіційний сайт BMW (USA). URL: <https://www.bmwusa.com/vehicles/x-series/x5/bmw-x5.html> (дата звернення: 12.09.2025).
51. Toyota RAV4. Toyota UA. URL: <https://www.toyota.ua/new-cars/rav4> (дата звернення: 14.09.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Корпус дослідження перекладу автомобільних текстів

№	Англійський варіант	Український еквівалент
1	Anti-Theft Alarm System	протиугінна сигналізація
2	alarm horn	звуковий сигналізатор
3	battery backup alarm	сигналізація аварійного живлення
4	direction indicators	показчики повороту
5	seat protected by an active airbag in front of it	сидіння, захищене активною подушкою безпеки перед ним
6	WARNING: Extreme Hazard!	Надзвичайна небезпека!
7	Do not shift into neutral when braking	не вмикайте нейтральну передачу під час гальмування або коли рух автомобіля уповільнюється
8	Do not add unnecessary accessories to the exterior of your vehicle	не додавайте до екстер'єру автомобіля непотрібні аксесуари
9	running boards	підніжки
10	Wet brakes result in reduced braking efficiency	намокання колодок призводить до зменшення ефективності гальмування
11	liftgate	двері багажника / п'яті двері
12	Net Combined Horsepower 219	чиста сумована потужність 219
13	Ground clearance — Up to 8.1 inches	дорожній кліренс — до 8,1 дюймів
14	Drive Modes	режими роботи двигуна
15	lane departure alert	система попередження про вихід зі смуги
16	it's all within reach	усе це в межах досяжності
17	wake area at and behind the rear	зона сліду ззаду та позаду нього
18	drag coefficient of 0.232	коефіцієнт опору 0,232
19	Cd 0.23	Cd 0,23
20	Electronically controlled Continuously Variable Transmission (ECVT)	електронно керована безступінчаста трансмісія (ECVT)
21	Electronic On-Demand All-Wheel Drive (AWD)	електронно керований повний привід за потреби (AWD)
22	the BMW kidney grille Iconic Glow	решітка радіатора BMW Iconic Glow
23	waterfall lighting	водоспадне підсвічування решітки радіатора
24	Power steering	Підсилювач керма
25	A connected vehicle has technology that allows...	підключений автомобіль має технологію, яка дає змогу...
26	When used in conjunction with the FordPass app	використовуючи програму FordPass, ви можете...
27	Front airbags have been required in all new passenger vehicles since the 1999 model year	передні подушки безпеки є обов'язковими у всіх нових пасажирських автомобілях з 1999 модельного року
28	They inflate instantly	вони миттєво надуваються
29	Airbags are designed to protect...	призначені для захисту...
30	Drive smoothly, accelerate gently	рухайтесь плавно, м'яко прискорюйтесь
31	Press the toggle button upward or downward once to adjust the set speed	натисніть перемикач один раз, щоб змінити швидкість на малий крок

32	Press and hold the toggle button upward or downward to adjust the set speed	утримуйте перемикач, щоб змінити швидкість на великий крок
33	If you accelerate by pressing the pedal, the set speed does not change	якщо ви прискорюєтесь, натискаючи на педаль, задана швидкість не змінюється
34	When you release the accelerator pedal, your vehicle returns to the speed that you previously set	коли ви відпустите педаль, автомобіль повернеться до попередньо встановленої швидкості
35	The engine delivers 460 kW/625 hp	двигун видає 460 кВт/625 к.с.
36	It is paired with an 8-speed transmission	у парі з 8-ступінчастою трансмісією
37	With all-wheel drive, it accelerates to 100 km/h in just over 3.3 seconds	з повним приводом розганяється до 100 км/год трохи більше ніж за 3,3 секунди
38	It combines comfort with dynamic performance	він поєднує комфорт із динамічними характеристиками
39	It is a classic roadster with an exhilarating sound	класичний родстер із захопливим звучанням
40	Reduced braking efficiency	знижено ефективність гальмування
41	gently press the brake pedal	натисніть на педаль гальма
42	Slippage is probably the greatest drawback to the friction clutch	ковзання є, мабуть, найбільшим недоліком фрикційної муфти
43	Materials are anything from which cars can be made	матеріали – це все те, з чого можна виробити автомобілі
44	Both the engine and propeller shaft speeds should be determined with a revolution counter and a stop watch	швидкість обертів двигуна і карданного валу повинна визначатися за допомогою тахометра та секундоміра
45	Adrenaline rush served daily	щоденний викид адреналіну забезпечений
46	With a retractable hard top, a supercharged engine and undeniable style, the SLK will take you anywhere	оснащений виїзним твердим дахом, двигуном з турбонадувом та неперевершеним стилем, він відвезе вас куди завгодно
47	If the system detects a failure while the engine is running, it immediately shuts down to prevent damage	якщо система виявляє несправність під час роботи двигуна, вона негайно вимикається. Це запобігає пошкодженню
48	When used in conjunction with the FordPass app, it could allow you to monitor and control your vehicle further, for example checking the tire pressures, the fuel level and the vehicle location.	Використовуючи програму FordPass, ви можете відстежувати стан свого автомобіля, наприклад перевіряти тиск у шинах, рівень пального та місцезнаходження автомобіля.
49	Iconic Glow grille with waterfall lighting	решітка Iconic Glow з водоспадним підсвічуванням
50	Streamlined aerodynamics	обтічна аеродинамічна форма
51	coefficient of drag	коефіцієнт лобового опору
52	child restraint rearward facing	дитяче крісло, яке повернуто назад
53	Never use on a seat protected by an active airbag	ніколи не використовуйте на сидінні, захищеному активною подушкою безпеки
54	Do not add unnecessary accessories	не додавайте непотрібні аксесуари
55	exterior of your vehicle	екстер'єр автомобіля
56	All-Wheel Drive modes	режими повного приводу
57	Normal driving mode	звичайний режим руху
58	Trail driving mode	режим руху Trail

59	hybrid system net power	сукупна системна потужність гібридної установки
60	driver assistance systems	системи допомоги водію